

Heb
J593h
• E
1874

Jewish Liturgy. Haggadah
... Service for the first two nights of Pass-
over. Ed. 2.

427835

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

© Isaac Asimov
© Isaac Asimov

Heb
J 593h
1874

Jewish Liturgy. Haggadah

סדרה

ההגדה לליל שמוריים

מדליק היטב ומסודר יפה
ומתרגם ענגלי ישן

SERVICE

FOR

THE FIRST TWO NIGHTS.

OF

PASSOVER,

5634. 1874

Second edition.

FÜRTH.

Published by Joseph Gusstein.

427835
229.14

Printed by A. Schröder.

סדר ערוב תשכ"ל

If the Eve of a Festival is or the fourth of fifth day of the week, they take bread and some prepared food, and say:

**ברוך אתה ייִשְׁאָלָהּ נָנוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קדְשָׁנוּ בְמְצֹוֹתֶיךָ וַצְנָנוּ עַל מְצֹוֹת עִירּוֹבָה
בְהַדִּין עִירּוֹבָה יְהָא שְׁרָא לְנָא לְמִיפָא
וְלְבָשָׁלָא וְלְאַטְמָנָא וְלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא וְלְמַעַבָּד
בְלִצְרָבָנָא מַיּוֹמָא טָבָא לְשִׁבְתָּא לְנוּ וְלְכָל
הַדִּירִים בְּעִירְהָזָאת:**

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments and commanded us concerning the Ayrub.

By this means it shall be allowable for us to bake, boil and to keep the victuals warm, to light up lights, ane to do and prepare all things necessary, on the festival for the Sabbath, for us and all the Israelites, that dwell in this city.

שנינו בסדר עולם:

פסח שיצאו ישראל ממצרים, היה בחמשי שבת. וכן ארול במסכת
שכחה פרק ר"ע דף פ"ז ב'. ופסח מצרים מכיון מבעשר. והוא יום
שכחה. ונעשה בו נס. כראיה החם. ולכן נקרא שבת הגדי. ואף על פי
שכחה לשון נקבה. מכל מקום מעאננו ששמש בו הכהוב גם בלשון זכר.
בדוחה עלה שכחה בשכחה. ושנה הנאלה היה בשנת

שני אלףים וארבע מאות וארבעים ושמונה

וחלהה המניין משנה יצירה הארץ כמכואר ברמ"ס בהלכות שטחה
וילך פ"י. וכל זה מכואר באריכות בספר יבין שמוועה לרביינו רשב"ץ ז"ל.
במאמר חמץ שלו.

On the evening preceding the Fourteenth Day of the month Nissan, immediately after the evening Service, prior to entering on any occupation whatsoever, it is requisite for the Master of every Family to search after leavened bread in every place and apartment, where leavened is supposed to be kept, gathering all the leaven lying in his way.

Before he begins the Search, he says the following.

**ברוך אתה ייִשְׁאָלָה יְהוָה מֶלֶךְ הָעוֹלָם אָשָׁר
קדְשָׁנוּ בְמִצּוֹתָיו וַצְוָנוּ עַל בִּיעּוֹר חִמָּץ:**

Between the blessing and making the search, and during the search, strict silence is to be observed after he has done, he secures the pieces of leaven, which he has gathered, and says.

**כָּל-חִמְרָא וְחִמְיעָא דָאִיכָּא בְּרִשׁוֹתִי דְלֹא
חִמְתָּה וְדֹלָא בְּעַרְיָה לְבִטְיָל וְלֹהִי בְּעַפְרָא
דָאָרָעָא:**

On the Fourteenth Day, after the fourth hour, (about ten o, clock in the morning) all manner of leaven must be removed, and that which was gathered the preceding evening, must be burnt; then he that gathered the leaven, says as follows :

If the master is not at home, he annuls the leaven, wherever he is.

**כָּל-חִמְרָא וְחִמְיעָא דָאִיכָּא בְּרִשׁוֹתִי
הַחִמְתָּה וְדֹלָא חִמְתָּה דְבָעָרָתָה וְדֹלָא
בְּעַרְיָה לְבִטְיָל וְלֹהִי בְּעַפְרָא דָאָרָעָא:**

If the Eve of the passover happens on the Sabbath, the Search is made on the Eve of the Thirteenth, (i. e. on Thursday evening) and the leaven burnt on the Friday before noon; and every thing is removed on the Friday before the Sabbath commences, reserving only two meals for the Sabbath. All the First-born fast, in commemoration of the deliverance of the nation when God smote all the First-born of the Egyptians.

Note. If the eve happens on the Sabbath, the First-born fasts on Thursday.

OF

SEARCHING AFTER LEAVEN.

On the evening preceding the Fourteenth Day of the month Nissan, immediately after the Evening Service, prior to entering on any occupation whatsoever, it is requisite for the master of every Family to search after leavened bread in every place and apartement, where leavened is supposed to be kept, gathering all the leaven lying in his way.

Before he begins the Search, he says the following.

ברוך אתה Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who has sanctified us with thy commandments, and commandest us the leaven.

Between the blessing and making the search, and during the search, strict silence is to be observed, after he has done, he secures the pieces of leaven which he has gathered and says.

כל חמירא All manner of leaven, that is in my possession, which I have not seen, nor removed; shall be null, and accounted dust of the earth.

On the Fourteenth Day, after the fourth hour, (about ten o' clock in the morning) all manner of leaven must be removed. and that which was gathered the preceding evening must be burnt; then he that gathered the leaven, says as follows:

כל חמירא All manner of leaven, that is in my possession, which I have removed; and which I have not seen, which I have removed; and which I have not removed; shall be null, and accounted as the dust of the earth.

If the master is not at home, he annulles the leaven wherever he is. If the Eve of Passover happens on the Sabbath, the Search is made on the Eve of the Thirteenth (i. e. on Thursday evening) and the leaven burnt on the Friday before noon; and every thing is removed on the Friday before the Sabbath commences, reserving only two meals for the Sabbath. All the First-born of the nation when God smote all the First-born of the Egyptians.

ON THESE TWO NIGHTS THE TABLE OF EVERY
FAMILY IS DECORATED THUS.

The table-cloth being laid out as usual, three plates are placed thereon; in one put three cakes (called Mizvos), in the second, the shank-bone^a of the shoulder of lamb, and an egg, both roasted on coals, in the third, some ^b lettuce and celary, or chervil and parsley; ane a cup of vinegar or salt-water; likewise, a compound formed of almonds, apples, &c. Worked up to the consistence of mortar,^c

The table being thus regulated a glass or cup of wine is placed before every one at table, for on these nights every person is obliged to drink four glasses or cups of wine, called ארבע כוסות. The four cups, which are in commemoraion of the four different expressions made use of at our redemption fron Egypt, viz. ^d

הוציאתי, והצלתי, ונאלתי, ולקחתי.

Note. On these nights is customary to allow even the meanest Hebrew servant to sit at table, during the ceremonial part; for as we were all equally alike in bondage, it is proper that we all return thanks to God for the redemption.

After the return from the Synagogue, the master of the family begins the קידוש (sanctification as page 6.)

a The bone of the lamb in commemoration of the Paschal Lamb, and the egg in commemoration of the offering brought with is called קרבן חנינה i. e. the offering of the festival.

b And some take the top of horse raddish, These bitter herbs are eaten in cominemoration of the Egyptians making our ancestors lives bitter.

c In memory of the bricks and mortar with which they worked in Egypt.

d Vide Exod. vi. 6. 7.

INDEX.

Say the Saultification.	קדש.	1.
Wash the hands.	ורחץ.	2.
Take the Parsley &c.	כַּרְפֵּס.	3.
Break the Middle Cake	יְחִזָּה.	4.
Say the Service.	מְגִיד.	5.
Wash the hands.	רְחִץָּה.	6.
Say the Grace called מוציאא.	מוֹצִיאָה.	7.
Break the uppermost Cake &c.	מְצָהָה.	8.
Eat the bitter Herb.	מְרוֹרָה.	9.
Eat the Horse-raddish, &c.	כּוֹרֶךְ.	10.
Bring the Meat to table &c.	שְׁלַחַן עֹזֶה.	11.
Take the piece of the Middle Cake first broken and reserved, and eat a small piece	צְפּוֹן.	12.
Say the Grace after meat.	בְּרָה.	13.
Finish the Hallel; the whole service which if duly perfor- med is strictly ordered by God.)	הַלֵּל.	14.
	נְרָצָה.	15.

סימן לסדר של פסח

קידוש של פסח

FILL THE FIRST CUP WITH WINE.

If the Feast happens on the Sabbath Eve, begin here.

גָּלוּאָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בּוֹקֵר

בְּקוֹל יוֹם הַשְׁנִי וַיְכִלּוּ הַשְׁמִים וְהָאָרֶץ
וְכָל צְבָאָם: וַיְכִלּוּ אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי
מְלָאכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי
מִפְּלִילָה—מְלָאכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיָּבֹרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת-יּוֹם הַשְׁבִּיעִי וַיִּקְדְּשׁוּ אֶת-זֶה בְּיַד שְׁבִּיתָה
מִפְּלִילָה—מְלָאכָתוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לְעֹשָׂות:

If on any other Night on the Week, begin here.

סְבִּירִי בָּרוּךְ אָתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
כּוֹרָא פָּרִי הַגָּפָן:

בָּרוּךְ אָתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
בָּתַר בָּנוּ מִפְּלִילָה עַם וּרְזֶם מִנּנוּ מִפְּלִילָה לְשֹׁון וּקְדָשָׁנוּ

OF

PASSOVER

IN

COMMEMORATION OF OUR REDEMPTION FROM EGYPT.

SANCTIFICATION FOR THE PASSOVER.

FILL THE FIRST CUP WITH WINE.

If The Feast happens on the Sabbath Eve begin here.

יֹם הַשְׁבִּיעָה (The sixth day) and the heavens and the earth were finished, and all the host of them. And on the seventh day God ended his work which he had made. And he rested on the seventh day from all his work which he had made. And God blessed the seventh day, and sanctified it; because he thereon rested from all his work which God created and made.

If on any other Night of the Week, begin here.

בָּרוּךְ Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, Creator of the fruit of wine,

בָּרוּךְ Blessed art thou, O Eternal, our God! Sovereign of the universe, who hath chosen us from among all people, and didst exalt us above all nations, and didst sanctify us with thy commandments, and with love

בְּמִצּוֹתָיו. וַתִּתְהִלֵּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֶחָבָה שְׁכָחוֹת
לִמְנוֹחָה וּמִזְעָרִים לְשִׁמְחָה חֲגִים וּזְמָנִים לְשִׁשָּׁן
אֶת יוֹם הַשְׁבָּת וְאֶת יוֹם חֶג הַמִּצּוֹת הַזֹּה זָמָן
חִרּוֹתֵינוּ בְּאֶחָבָה מִקְרָא קָדֵשׁ זָכָר לִצְיָאָת
מִצְרָיִם: כִּי בָנָנוּ בְּחֶרֶת וְאָוֹתָנוּ קָדְשָׁת מִפְּלָיָה
הָעָמִים וְשָׁבָה וּמִזְעָדִי קָדְשָׁה בְּאֶחָבָה וּבְרָצָן בְּשִׁמְחָה
וּבְשִׁשָּׁן הַנְּחַלְתָּנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִקְדָּשׁ הַשְׁבָּת
וּיְשָׂרֵאֵל וְהַזְּמָנִים:

If the feast happens at the conclusion of the Sabbath,
the following is said before **שְׁחַחְיָנוּ**.

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם בּוּרָא מְאֹרֶת הָאָשׁ:**

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבָדֵיל
בּין קָדֵשׁ לְחֹלֶל בּין אֹור לְחֹשֶׁךׁ בּין יִשְׂרָאֵל
לְעָמִים, בּין יוֹם הַשְׁבִּיעִי לְשִׁשָּׁת יְמֵי הַמְעָשָׁה,
בּין קָדְשָׁת שְׁבָת לְקָדְשָׁת יוֹם טוֹב הַבְּדָלָת,
וְאֶת יוֹם הַשְׁבִּיעִי מִשְׁשָׁת יְמֵי הַמְעָשָׁה קָדְשָׁת,
הַבְּדָלָת וּקָדְשָׁת אֶת עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּקָדְשָׁתָה.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָדֵיל בּין קָדֵשׁ לְקָדֵשׁ:**

**בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שְׁחַחְיָנוּ וּקְיִמְנָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לִזְמָן הַזֹּה:**

hast thou given us, O Eternal, our God! (On the Sabbath say, Sabbath for rest and) solemn days for joy, festivals and seasons for gladness. (On the sabbath say), the Sabbath-day, and this day of the feast of Unleavened Cakes the season of our freedom: a holy convocation, a memorial of the departure from Egypt; for thou hast chosen us and sanctified us above all people: and thy (Sabbath and) holy ~~festivals~~ hast thou caused us to inherit with (love and favour), joy and gladness. Blessed art thou, O Eternal! who sanctifieth the Sabbath, and Israel and the seasons.

If the feast happens at the conclusion of the Sabbath the following is said.

ברוך Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, Creator of the radiance of the fire.

ברוך Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hath made a distinction between holy, and not holy; between light and darkness; between Israel and other nations, between the seventh day and the six working days. Thou didst also discriminate between the sanctity of the sabbath-day, and the sanctity of the other holy-days; and consecratest the sabbath-day in preference to the six working days; thou also separateth thy people Israel, and didst sanctify them with thy holiness. Blessed art thou, O Eternal who maketh a distinction between holy and not holy.

ברוך Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hath preserved us alive: sustained us, and brought us to enjoy the season.

רחץ

WASHING THE HANES.

Drink the wine of the קידוש (Sanctification). leaning on the left side; after which wash your hands, but do not say the Blessing.

כՐפּס

TAKE THE PARSLEY &c.

The Master of the House then takes some parsley, or chervil, and dips into vinegar, or salt and water, and having distributed some to every one at table, they say the following Grace before they eat it.

כָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בָּרוּךְ אָנוּ
הָאָדָמָה:

ICHIZ

BREAK THE MIDDLE CAKE.

The Master of the House breaks the middle cake in the plate and leaving half of it there, he reserves the other half, till after supper, for the אפיקומן.

מגיד

THE SERVICE OF THE PASSOVER.

Then take the bone of the Lamb, and the egg of the dish, and all at table lay hold of the dish, and say; —

כִּהְא לְחֵמָא עֲנֵיָא דִי אַכְלָו אַבְהָתְנָא
בָּאַרְעָא דְמִצְרָיִם. כָּל דְכַפֵּין יִתְיַיְוּל. כָּל
דְצִרְיָה יִתְיַיְוּל. הַשְׁמָא הַבָּא. לְשָׁנָה
הַבָּאָה בָּאַרְעָא רִישָׁרְאָל. הַשְׁמָא עֲבָדִי
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חֹרְבִּין:

WASHING THE HANDS.

Drink the wine of the **קדוש** (Sanctification) leaning on the left side; after which wash yor hands, but do not say the Blessing.

TAKE THE PARSLEY &c.

The Master of the House then takes some parsley, or chervil, and dips it into vinegar, or salt and water, and having distributed some to every one at table, they say the following Grace before they eat it.

ברוך Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, Creator of the fruit of the earth.

BREAK THE MIDDLE CAKE.

The Master of the House brakes the Middle cake in in the dish, and teaving half of it there, he reserves the other half, till after supper, for the **אפיקומן**.

THE SERVICE OF THE PASSOVER

Then take the bone of the Lamb, and the egg of the dish, and all at table lay hold of the dish, and say; —

כלה Lo! this is the bread of affliction, which our ancestors ate in the land of Egypt; let all those who are hungry, enter, and eat thereof; and all who are indistres, come and celebrate the Passover! At present we celeb-rate it here, but the next year we hope to celebrath it in the land of Israel. Thisyear we are servants¹⁾ here, but next year, we hope to be freemen²⁾ in the land of Israel.

¹⁾ Being accounted aliens, &c, ²⁾ Hebr. Children of Freedom.

Fill the cup with weine the second time, and take the dish from the table, and the youngest in the company asks.

מה נשתנה הלילה הזאת מכל הילוות,
שבעל הילוות אנו אוכליין חמץ ומץ,
הלילה הזאת כלו מצה: שבעל הילוות אנו
אוכליין שאר ירכות. הלילה הזאת מרור:
שבעל הילוות אין אנו מטבחין אפילו פעם
אחד. הלילה הזאת שתי פעמים: שבעל
הילוות אנו אוכליין בין ישבי ובין אסבי.
הלילה הזאת כלנו מסבין:

Put the dish again on the table, and the company responds.

עכדים היינו לפרקעה במצרים. ויצו לנו יי' אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטיה, ולא לו לא הוציא הקדוש ברוך הוא ארץ אבותינו ממצרים הרי אנו ובנו ובנו משבדים היינו לפרקעה במצרים. ואנו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים. כלנו יודעים את התורה מצוה עליינו לספר ביציאת מצרים
ובכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח:

Fill the cup with wine the second time, and take the dish from the table; then the youngest in the company asks.

פָּנָה Wherefore is this night distinguished from all other nights? Any other night we may eat either leavened or unleavened bread, but on this night only unleavened bread; any other night, we may eat any species of herbs, but this night only bitter herbs; any other night we do not dip even once, but on this night twice: on all the other nights we eat and drink either sitting or leaning but on this night we all lean.

Put the dish again on the table, and the company responds.

עֲבָדִים Because we were slaves unto Pharaoh in Egypt, and the Eternal, our God! brought us forth from thence, with a mighty hand and an outstretched arm: and if the Most holy, blessed be He! had not brought forth our ancestors from Egypt, we, and our children, and children's children, had still continued in bondage to the Pharaohs in Egypt; therefore, although we were all wise, all of us having knowledge in the law, it nevertheless is incumbent upon us to discourse of the departure from Egypt; and all those who largely discourse¹⁾ of the departure from Egypt are to be praised.

¹⁾ See Exod. xiii. 27. — xii. 8, 14. and Deut. vi. 20.

מְעֵשָׂה בָּרְבִּי אֶלְעָזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי
 אֶלְעָזֶר בֶּן עֲזָרִיה וּרְבִּי עֲקִיבָא וּרְבִּי טְרָפּוֹן
 שְׁתִּיו מִסְפֵּין בְּבָנֵי בָּרָק וְהִיו מִסְפָּרִים בִּצְיָאת
 מִצְרָיִם כָּל אֶתְוֹ הַלִּלָּה עַד שְׁבָאוֹ תַּלְמִידֵיכֶם
 וְאָמְרוּ לָהֶם רְכֹתֵינוּ הָגִיעַ זָמָן קָרְיָאת שְׁמָעַ
 שֶׁל שְׁחָרִית:

אמֶר רְבִּי אֶלְעָזֶר בֶּן עֲזָרִיה הַרְיָ אַנְיָ בֶּן
 שְׁבָעִים שָׁנָה וְלֹא זְכִיתִי שַׁתְּאָמַר יֵצֵא תְּ
 מִצְרָיִם בְּלִילּוֹת עַד שְׁדָרְשָׁה בֶּן זָמָא
 שְׁנָאָמַר לְמַעַן תְּזַפּוֹר אֲתִיּוֹם צָאתְךָ מִאָרֶץ
 מִצְרָיִם כָּל יְמֵי חַיְּךָ יְמֵי חַיְּךָ הַיּוֹם כָּל
 יְמֵי חַיְּךָ הַלִּילּוֹת וְחַכְמִים אֹמְרִים יְמֵי
 חַיְּךָ הָעוֹלָם הַזֶּה כָּל יְמֵי חַיְּךָ לְהַבְּיאָ
 לִימּוֹת הַמֶּשֶׁיחָ:

בָּרוּךְ הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא בָּרוּךְ שָׁנָטוֹן
 תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בָּרוּךְ הוּא בְּנֵגֶד אַרְבָּעָה
 בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה אַחֲרֵיכֶם וְאַחֲרֵר רִשְׁעָה
 וְאַחֲרֵתֶם וְאַחֲרֵ שְׁאַיִןָו יָדַע לְשָׁאָל:

חַכְמָם מָה הוּא אֹמֵר מָה חַדְרוֹת וְחַקִּים
 וְחַמְשָׁפְטִים אֲשֶׁר צָוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲתֶכֶם וְאָ

מעשה And thus it is related of Rabbi Eliezer, Rabbi Joshua, Rabbi Elazar, the son of Azariah, Rabbi Akeeba, and Rabbi Tarpon that they once met (on the night of Passover) in בְּנֵי בָּרָק and continued discoursing of the departure from Egypt, all that night, till their disciples came; and said, »instructors, it is time, to read the morning שְׁמַע.«

אמור Rabbi Elazar, the son of Azariah said, verily, I am like a man of seventy, and have hitherto not been able to prove that the narration of the departure from Egypt ought to be related at night, till expounded by the son of Zoma; for it is said, that thou mayest remember the day of thy going forth from the land of Egypt, ALL the days of thy life.« From whence he observed, that the expression of the days of thy life, signifies the days only; but ALL the days of the life, denotes thy life only; but ALL the days of thy life denotes even the times of the Messiah.

ברוך Blessed be the Omnipotent, blessed is he who hath given the law to his people Israel; blessed be he whose law speaketh distinctly of four children of different dispositions; viz: the wise, the wicked, the simple, and he who hath no capacity to enquire.

חכם The wise (son) thus expresses himself: what meaneth these testimonies, statutes, and judgments, which the Lord our God hath commanded us? Then

אַתָּה אָמַרְתָּ לְפָנֶיךָ תְּהִלְכֹת הַפֶּסַח אֵין מִפְטִירֵי
אַחֲרֵי הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן:

רְשֵׁעַ מָה הַוָּא אָמַר מָה הַעֲבֹדָה הַזֹּאת
לְכֶם: לְכֶם וְלֹא לְוָיָה. וְלֹפֶת שְׁחוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ
מִן הַכְּלָל כְּפָר בְּעָקֵר. וְאֶת אַתָּה הַקְרָה אֶת
שְׁנִיוֹן וְאָמַר לוֹ בְעַבּוּר זה עֲשָׂה יְיָ לִי בְצַאתִי
מִמִּצְרַיִם: לִי וְלֹא לְוָיָה. אֶלְוָי הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה
נָגָאל:

תָּם מָה הַוָּא אָמַר מָה זֹאת וְאָמְרָתָ אַלְיוֹ
בְּחִזּוֹק יָד הַחֹזִיאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים
וּשְׁאָנוּ יָדַע לְשֹׁאָל אֶת פִתְחָה לֹו. שָׁנָא מָר
וְהַגְּדָת לְכָנָה בַיּוֹם הַהוּא לִאמְרָה בְעַבּוּר זה
עֲשָׂה יְיָ לִי בְצַאתִי מִמִּצְרַיִם:

יָכֹל מִרְאָשׁ חָדֶשׁ תַּלְמִיד לְזֹמֶר בַיּוֹם
הַהוּא, אֵי בַיּוֹם הַהוּא יָכֹל מִבְעוֹד יוֹם.
תַּלְמִיד לְזֹמֶר בְעַבּוּר זה, בְעַבּוּר זה לֹא אָמְרָתִי
אֶלְאָ בְשַׁעַדְתִּי שִׁישׁ מֵצָה וּמְרוֹר מִנְחִים
לִפְנֵיכָה:

מִתְחַלֵּה עַוְבָּדִי עַבּוֹדָה זָרָה הַיּוֹ אָבוֹתֵינוּ
וְעַכְשֵׁיו קָרְבָּנוּ הַמְלָקָם לְעַבּוֹדָתוֹ שָׁנָא מָר

shalt thou instruct him in all the laws of the Passover; also that we must have no dessert brought to table after the paschal lamb.

עַשְׁנָה The wicked (son) expresses himself thus: what do you mean by this service? By the expression You, it is clear he doth not include himself; and as he hath withdrawn from the nation it is proper that thou retort on Him: ¹⁾ and (therefore) answer him thus. (This is done) because of that (which the Eternal did for ME, when I went forth from Egypt: ²⁾ i. e. for ME, but not for him; for had he been there he would not have been (thought worthy to be) redeemed.

בְּנָה The simple (son) artlessly observes, what is this? Then shalt thou answer him: (for) with a strong hand the Eternal brought us out of Egypt, from the house of bondage.

וְשָׁאַלְתָּה But as for him, who hath no capacity to enquire thou must begin (the discourse); as it is said, ³⁾ and thou shalt inform thy son on that day, saying (this is done) because of that (which) the Eternal did for me, when I went forth from Egypt.

יְכוֹל Possibly you may think that he (the father) is bound to explain from that the first day of the month **נַיְמָן**, therefore it is said, on that day: yet, as it is said on that day, it might be understood that it must be done whilst it is day: but as it is said, (this is done) because of that etc. from which it is to be inferred at no other time, but when the unleavened eake, and bitter herbs are placed before thee.

סִתְחָלָה Our ancestors were anciently idolators; but at present the Lord hath brought us near to his service: as

¹⁾ Exod. xii. 26. ²⁾ He set his teeth on edge. ³⁾ Exod. xii. 14.

ויאמר יהושע אל כל העם, פה אמר יי' אלهي ישראל עבר הנهر ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור, ויעבדו אליהם אחרים: וakah את אביכם ארת-אברהם מעבר הנهر, ואלהו אותו בכל-ארץ בנען וארבה את-זערו ואותן לו את- יצחק: ואותן ליצחק את-יעקב ואת-יעשׂו, ואותן לעשו את-יהר שעיר לרשׂת אותו, ויעקב ובניו ירדו מצרים:

ברוך שומר הבטחתו לישראל. ברוך הוא שהקדוש ברוך הוא חשב את-הヅקץ, לעשות כמה שאמר לאברהם אבינו ברית בין הבתרים, שנאמר ויאמר לאברהם ידוע תדע כי גיר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אורתם ארבע מאות: וגם את הנו אשר יעבדו הם אנבי ואחרי בן יצאו ברכוש גדול:

Lift up the cup of Wine and say.

והיא שענודה לאבותינו ולנו שלא אחד

it is said,¹⁾ and Joshua said unto all the people: thus saith the Eternal, the God of Israel, your ancestors dwelt on the side of the river (Jordan) in old time (even) Terah, the father of Abraham, and the father of Nachor, and served other gods.

וְאֶקְרָב And I took your Father Abraham from the other side of the river, and led him throughout all the land of Canaan, and multiplied his seed, and gave him Isaac; and I gave unto Isaac, Jacob, and Esau; and gave unto Esau Mount Sêir for his possession; but Jacob and his children went down into Egypt.

ברוך Blessed be he, who strictly preserved his promise unto Israel; Blessed be the Most Holy, who premeditated the end of the captivity, that he might perform that which he had promised to our father Abraham, between the parts; as is said¹⁾ unto Abraham: Know of a surety that thy seed shall be a stranger in a land which is not their, and they will make them serve, and they will afflict them four hundred years. And also that nation whom they shall serve, will I judge; and afterward shall they go out with great substance.

Lift up the Cup of Wine and say.

אָמֵן And it is this same promise which has been the support of our ancestors and of us (too): for at every

¹⁾ Exod. xii. 14. ²⁾ Between the Parts. — The covenant made with Abraham, when he was commanded to divide the heifer, goat and ram; through which a smoking furnace and flaming lamp passed; by which the covenant was made between God and Abraham; and is therefore called the covenant made between the parts.

בלבד עמד עליינו לבלותינו, אלא שבעל
דור ודור עומרם עליינו לבלותינו והקדוש
ברוך הוא מצילנו מיהם:

צא ולמר, מה בקש לבן הארמי לעשות
לייעקב אבינו שפרעה לא נור אלא על
הזכרים ורבו בקש לעקור את הפל, שנאמר
ארמי אבד אבי, וירד מצרים והינגר שם
במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורבו

וירד מצרים, אנים על פי הדרור;
וינגר שם מלמד שלא ירד יעקב להשתקע
במצרים אלא לנור שם, שנאמר ויאמרו
אל פרעה לנור הארץ בינו כי אין מרים
לצאן אשר לעבריך כי נבב הרעב הארץ
בגנון ועתה ישבו נא עבריך הארץ גשן:

במתי מעט, כמה שנאמר בשבעים נפש
ירדו אבותיך מצרים ועתה שם יי
אליהיך ככוכבי השמים לרבי:

ויהי שם לנוי גדול, מלמר שחיו ישראל
מצנים שם: עצום, כמה שנאמר ובני ישראל

time enemies rise against us, to annihilate us; but the Most Holy, blessed be he, hath delivered us out of their hands.

בג Search and enquire what Laban, the Syrian intended to do to our father Jacob: for Pharaoh decreed the destruction of the males only, but Laban intended to root out the whole; as it is said: a Syrian had (nearly) caused my father to perish; and he went down into Egypt, and sojourned there with a few persons, and they became there a great, mighty and numerous nation.

כג And he went down into Egypt; compelled by the word (of God), and sojourned there: by which we are taught that he did not go down to settle there, but only to sojourn; as it said, And they (Joseph's brethren) said unto Pharaoh: Te sojourn in the land are we come, because there is no pasture for the flocks of thy servants, for the famine is ore in the land of Canaan; and now let thy servants dwell, we pray thee, in the land of Goshen.

כג With a few persons: as it is said: With threescore and ten souls thy ancestors went down into Egypt: now the Eternal, thy God hath made thee as the stars of heaven for multitude.

ויהי And we there became a nation; by which we are informed that the children of Israel were distinguished (even in Egypt) as a peculiar people.

ומעוזו Great and mighty: as it is said, »And the

פָּרוּ וַיִּשְׁרַצּוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בָמָדָ מָאָד
וַתִּמְלִאָ הָאָרֶץ אֶתְכֶם: וַיָּרֶב, כַּטָּה שֶׁנְאָמָר
רַבְבָּה בְּצָמָח הַשְּׁדָה נִתְתִּיךְ נִתְרַבְּיָה וַתִּגְדְּלָי
וַתִּבּוֹאָי בַּעֲדֵי עָרִים שָׁדִים נִכְנוּ וַשְׁעַרְךָ
צָמָח וְאַתָּ עָרֹם וַעֲרִיה:

וַיַּרְעַז אֶתְכֶנוּ הַמִּצְרָיִם וַיַּעֲנֹנוּ וַיִּתְנֹזֵעֲלִינוּ
עַבְדָה קָשָׁה: וַיַּרְעַז אֶתְכֶנוּ הַמִּצְרָיִם,
כַּמָּה שֶׁנְאָמָר, הַבָּה נִתְחַכְמָה לֹז פְּנֵי רַבָּה
וְהִיא בַּיּוֹתְרָה אֶתְכָּמָה וַיַּעֲשֵׂר גַּם
הַוָּא עַל-שֶׁנְאָנוּ וַיַּנְחַם בָּנוּ וַעֲלָה מִן-
הָאָרֶץ:

וַיַּעֲנֹנוּ כַּמָּה שֶׁנְאָמָר, וַיִּשְׁיָמֹן עַלְיוֹ
שְׁרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנוֹתָו בְּסְבִּלוֹתָם נִיבְנֵן
עָרִי מִסְכְּנוֹת לְפָרָעה אֶת-פִּיתּוֹתָם וְאֶת-
רַעֲמָסָם: וַיִּתְנֹזֵעֲלִינוּ עַבְדָה קָשָׁה, כַּמָּה
שֶׁנְאָמָר וַיַּעֲבִידוּ מִצְרָיִם אֶת-בָּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּפֶרַךְ:

וַגְּזַעַק אֶל-יְיָ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת-
קְלָנוּ וַיַּרְא אֶת-עֲנֵינוּ וְאֶת-עַמֵּלָנוּ וְאֶת-
לְחֵצָנוּ: וַגְּזַעַק אֶל-יְיָ אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, כַּמָּה

children of Israel were fruitful, and increased abundantly, and multiplied, and grew exceedingly mighty, and the land was filled with them.

בָּרְךָ And numerous; as it is said: I have caused thee to multiply like the vegetation of the field, and thou becamest considerable and great, and adorned with many beauties; thy breasts are fashioned, and thy hair grown, yet thou art naked and bare.

וַיַּעֲשֵׂה And the Egyptians ill-treated us, afflicted us and laid heavy bondage upon us, and the Egyptians ill-treated us; as it is said, »Come ou, let us deal wisely with it; lest it multiply and it come to pass, that, when there happen to be a war, it join also unto our enemies, and fight against us, and depart of the land.«

וַיַּעֲשֵׂה And they afflicted us; as it is said, »And they thereupon dith set over it taskmasters, to afflict it with their burdenous labours; and it built treasure cities, for Pharaoh, Pithom and Raamses«, and they laid hoary bondage upon us, as it is said: And the Egyptians compelled the children of Israel to labour with rigour.

וַיַּעֲשֵׂה And we cried unto the Eternal! the God of our ancestors; the Eternal heard our voice, and observed our affliction, our labour and our oppression.

וַיַּעֲשֵׂה And we cried unto the Eternal; the God of our ancestors; as it is said:

שנאמר **וַיְהִי בָּיִם** הַרְבִּים הַהֵם וַיִּמְرֹת
מֶלֶךְ מִצְרַיִם **וַיֹּאמֶר** בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן
הַעֲבָרָה, **וַיַּעֲקֹוּת עַל שׂוֹעַתְּמֵם אֱלֹהִים**
מִן הַעֲבָרָה:

וַיִּשְׁמַע ייְהוָה אֶת־קֹלֵנוּ, כַּמָּה שֶׁנָּאָמַר **וַיִּשְׁמַע**
אֱלֹהִים אֶת נָאָקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ
אֶת־אֶבְרָהָם ו**אֶת־יַצְחָק** ו**אֶת־יַעֲקֹב**:

וַיַּרְא אֶת עֲנֵינוּ, וַיַּפְרִישׁוּת הַרְחָבָה אֶרְצָן:
כַּמָּה שֶׁנָּאָמַר **וַיַּרְא** אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וַיַּדַּע אֱלֹהִים: **וְאֶת־עַמְלֵנוּ**, אֲנוּ
הַבָּנִים, **כַּמָּה** שֶׁנָּאָמַר **כָּל־הַבָּן** חִילּוֹד
הַיָּאָרֶה תְּשַׁלֵּיכְהוּ וּכְלִידְהַבָּת תִּחְיֵן: **וְאֶת־**
קְהַצְּנָנוּ, זה הַהְדָּק, **כַּמָּה** שֶׁנָּאָמַר **וְגַם**
רָאִיתִי **אֶת־הַלְּחֵץ** **אֲשֶׁר** **מִצְרִים** **לוֹחֶצִים**
אֹתָם:

וַיַּצְאָנוּ ייְהוָה מִמִּצְרַיִם בַּיד חֹקָה וּבַזָּרָע
גְּטוּיה וּבְמֹרֶא גָּדוֹלָה וּבְאֶתֶּתֶת וּבְמוֹפְתִים:
וַיַּצְאָנוּ ייְהוָה מִמִּצְרַיִם, **לֹא עַל יָדِ מֶלֶךְ**,
וְלֹא עַל יָדِ שָׂרֵף, **וְלֹא עַל יָדِ שְׁלֵיחָה**,
אֶלָּא **הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא** **בְּכָבוֹד** **וּבְעַצְמוֹ**,
שֶׁנָּאָמַר **וּבְעַרְתִּי** **בָּאָרֶץ** **מִצְרִים** **בְּלִילָה** **הַזָּה**

»And it came to pass in this long time that the King of Egypt died, and the children of Israel sighed by reason of the bondage; and they cried, and their complaint came up unto God, by reason of the bondage.«

וַיִּשְׁמַע And the Eternal heard our voice; as it is said, »And God heard their groaning, and God remembered his covenant with Abraham, Isaac, and with Jacob.«

וַיַּרְא And he saw our affliction; This denotes their being denied the company of their wives, to prevent propagation as it is said, »And God looked upon the children of Israel, and God took cognizance of them.«

וְאֵת עַמְלָנוּ And our grievousness: this denotes the destruction of the male children: as it is said, »Every son that is born, ye shall cast into the river, but every daughter ye shall save alive.«

וְאֵת לְחִצָּנוּ And our oppression; this denotes fatigue: as it is said, »And I have also seen the oppression whereby the Egyptians oppress them.«

וַיִּצְיָאֵנוּ And the Eternal brought us forth from Egypt, with a strong hand and with an outstretched arm; with great terror, and with signs and wonders.

וַיָּצַאנוּ And the Eternal brought us forth from Egypt, not by means of an angel, nor by means of a seraph, nor by means of a messenger: but the Most holy, blessed be he himself, in his glory; as it is said, »And I will pass through the land of Egypt, in this night;«

וְהַכִּיתִי כָּל-בָּכֹר בְּאָרֶץ מִצְרָיִם מִאָדָם
וּעֲרֵבֶה מָה וּבָכָל---אֱלֹהִי מִצְרָיִם אָעַשָּׂה
שְׁפָטִים אָנִי יִי:

וְעַבְרָתִי בְּאָרֶץ מִצְרָיִם, אָנִי וְלֹא מַלְאָךְ:
וְהַכִּיתִי כָּל בָּכֹר, אָנִי וְלֹא שָׁרֶף, וּבָכָל
אֱלֹהִי מִצְרָיִם אָעַשָּׂה שְׁפָטִים, אָנִי וְלֹא
הַשְׁלִיחַ, אָנִי יִי, אָנִי הוּא וְלֹא אָחָר:

בַּיד חִזְקָה, זו הַדָּבָר, בַּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר הַגָּה
יַדְיִי הוּא בָּמָקָנָה אֲשֶׁר בְּשָׁרֶת בְּסָסִים
בְּחַמְרִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצָאן דָּבָר בְּבָר
מִאָדָם: וּבְזָרָע נְטוּיָה, זו הַחַרְבַּת בְּמָרָה
שֶׁנֶּאֱמַר וְחַרְבּוֹ שְׁלֹופָה בְּיַדָּו, נְטוּיָה עַל-
יְרוּשָׁלָים: וּבְמֹרָא גָּדוֹל, זו גִּילְוִי שְׁכִינָה,
בְּמָרָה שֶׁנֶּאֱמַר אָוֹ הַנֶּפֶשׁ אֱלֹהִים לְבָא
לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקְרָב גּוֹי בְּמִסּוֹתָה בְּאַתָּה
וּבְמִזְפָּתִים וּבְמַלְחָמָה וּבַיד חִזְקָה וּבְזָרָע
נְטוּיָה וּבְמֹרָאִים גָּדוֹלִים כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
לְכָם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרָיִם לְעֵינֶיכֶם, וּבְאַתָּה,
זֶה הַמְּטָה, בַּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶרְצֵי הַמְּטָה
הַזֶּה פְּקַד בַּיּוֹד אֲשֶׁר תַּעֲשֵׂה בּוֹ אֶרְצִ

and I will smite overx first-born in the land of Egypt, both man and beast; and against all the gods of Egypt will I execute judgments; I am the Lord.

וְעַבְרָתִי And I will pass through the land of Egypt; I MYSELF, and not an angel; and I will smite every first-born; I MYSELF, and not a seraph: and against all the gods of Egypt will I execute judgments; I MYSELF, and not a messenger; I am the Lord! I AM HE, and no other.«

בַּיד With a mighty hand, this denotes the murrain; as it is said, »Behold, the HAND of the Eternal will be sent against thy cattle which is in the field, against the horses, against the asses, against the camels, against the oxen, and against the sheep; a very grievous pestilence.

וּבְמֹרָא And with an outstretched arm; this denotes the sword, as is said elsewhere: »And a drawn sword in his hand stretched out over Jerusalem.«

וּבְמֹרָא And with great terror: this denotes the appearance of the Divine Presence; as is said, »Or hath God assayed to go and take unto him a nation from the midst of (another) nation, by proofs, signs, and wonders; by war and a mighty hand; by an outstretched arm and great terrors, according to all that the Eternal, your God, did for you in Egypt, before your eyes.

וּבְאֹחֲרוֹת And with sings; this denotes the miracles performed with the staff: as is said, »And thou shalt take this staff in thy hand, wherewith thou shalt do the signs.

האתת: ובמופתים, זה הרכס, כמו
 שנאמר ונתתי מופתים בשמים ובארץ:
 גם, נאש, ותמרות עשן: דבר אחר, ביד
 תוקה שפטים, ובורוע נטיה שפטים, ובמזרא
 גROL שפטים, ובאותות שפטים, ובמופתים
 שפטים: אלו עשר מכות שהביא
 הקדוש ברוך הוא על המצריים במצרים:
 ואלו הן:

גם, צפרדע, בניים, ערוב, דבר, שחין,
 ברד, ארבה, חשד, מברת בכורות;
 רבי יהודה היה נותן בהם סימנים:
 הצד עדר'ש באחוב:

רבי יוסף הגלילי אומר, מניין אתה אומר
 שלקו המצריים במצרים עשר מכות, ועל
 הים לכו המשים מכות, במצרים מה הוא
 אומר ויאמרו החרטמים אל-פרעה אצבע
 אלhim הוא: ועל הים מה הוא אומר וירא
 ישראל את-היד הגדלה אשר עשה יהוה
 במצרים ויראו העם את-היד ויאמינו כי
 ובמשה עבדו: כמה לכו באצבע, עשר

וְכֹתְּפָתִים And with wonders; this denotes the (plague) of blood: as is said, »And I will shew wonders signs in the heavens, and in the earth, Blood and fire, and ascending pillars of smoke.

דבר It may also be explained thus. With a mighty hand denotes two plagues. With an outstretched arm; two plagues. With signs; two plagues. And with wonders; two plagues.

אל These are the ten plagues which the Most Holy blessed be He, brought on the Egyptians in Egypt, viz. BLOOD, FROGS, VERMIN, MURRAIN, A MIXTURE OF NOXIOUS BEASTS, BOILS, HAIL, LOCUSTS, DARKNESS and SLAYING THE FIRST-BORN.

רבי Rabbi Judah formed the initials thus:

ר.צ.ר. ע.ש. כ.ה.ב.

רבי יוסי Rabbi Jose, the Galilean, said: From whence art thou authorized to assert, that the Egyptians were afflicted with ten plagues in Egypt: and upon the sea they were smitten with fifty plagues? To which he answered; In Egypt, it is said, »And the magician said unto Pharaoh, this is the finger of God;« but a the sea, it is said, »And Israel saw the mighty hand wherewith the Lord smote the Egyptians: and the people feared the Lord, and believed in the Lord, and his servant Moses.«

מִכּוֹתָה, אָמָר מַעַתָּה בְּמִצְרָיִם לְקֹוּ עַשֶּׁר
מִכּוֹתָה, וְעַל הַיּוֹם לְקֹוּ חַמְשִׁים מִכּוֹתָה:

רַבִּי אַלְיָזֶר אָמָר, מַנְיוֹ שָׁכֵל מִכּה וּמִכּה
שַׁהְבֵּיא הַקָּדוֹשׁ וּבְרוֹךְ הוּא עַל הַמִּצְרָיִם
בְּמִצְרָיִם רִיתָה שֶׁל אַרְבָּעַ מִכּוֹתָה, שֶׁנֶּאֱמַר
יִשְׁלַח־בְּסָטָן חֶרְוֹן אֲפּוֹ עֲבָרָה וּזְעָם וְצָרָה
מִשְׁלָחָת מַלְאָכִי רְעִים: עֲבָרָה אַחַת, וּזְעָם
שְׁתִים, וְצָרָה שֶׁלְשׁוֹן, מִשְׁלָחָת מַלְאָכִי רְעִים
אַרְבָּעַ, אָמָר מַעַתָּה בְּמִצְרָיִם לְקֹוּ אַרְבָּעַים
מִכּוֹתָה, וְעַל הַיּוֹם לְקֹוּ מִאתִים מִכּוֹתָה:

רַבִּי עֲקִיבָא אָמָר, מַנְיוֹ שָׁכֵל מִכּה וּמִכּה
שַׁהְבֵּיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוֹךְ הוּא עַל הַמִּצְרָיִם
בְּמִצְרָיִם רִיתָה שֶׁל חַמְשָׁה מִכּוֹתָה, שֶׁנֶּאֱמַר
יִשְׁלַח בָּם חֶרְוֹן אֲפּוֹ עֲבָרָה וּזְעָם וְצָרָה
מִשְׁלָחָת מַלְאָכִי רְעִים, חֶרְוֹן אֲפּוֹ אַחַת,
עֲבָרָה שְׁתִים, וּזְעָם שֶׁלְשׁוֹן, וְצָרָה אַרְבָּעַ,
מִשְׁלָחָת מַלְאָכִי רְעִים חַמְשָׁה, אָמָר מַעַתָּה
בְּמִצְרָיִם לְקֹוּ חַמְשִׁים מִכּוֹתָה, וְעַל הַיּוֹם לְקֹוּ
חַמְשִׁים וּמִאתִים מִכּוֹתָה:

כמ Now, (Rabbi Jose argues thus) If by the finger only they were smitten with ten plagues, hence, it is deducible, ¹⁾ that in Egypt they were smitten with ten plagues: and at the sea, they were smitten with fifty plagues.

רבי Rabbi Eliezer said: From whence can it be proved, that every plague which the Most Holy blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of four different plagues? Answer. From what is said, »He sent forth against them, fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, WRATH is one, INDIGNATION two, TROUBLE three; and SENDING EVIL ANGELS four. Hence it is deducible, that in Egypt they were afflicted with fourty plagues! and at the sea, were smitten with two hundred plagues.

רבי עקיבא Rabbi Akeeba saith, From whence can it be proved, that everx plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Fgyptians in Egypt, consisted of five plagues? Answer. From what is said, »He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, THE FIERCENESS OF HIS ANGER is one, WRATH two, INDIGNATION three, TROUBLE four, SENDING EVIL ANGELS five, Hence it is deducible, that in Egypt they were smitten with fifty plagues; and at the sea they were smitten with two hundred and fifty plagues.

¹⁾ This is founded ou the following argument; In Egypt they said, this is the finger of God; but at the sea, it is said: and they saw the mighty hand. If by the finger only, they received ten plagues, they must of course have received fifty by the hand, as it contains five fingers. On this, the following sentences are also founded.

מִפְוֹתָה, אָמָר מַעַתָּה בָּמִצְרָיִם לְקֹוּעַשׁ
מִפְוֹתָה, וְעַל הַיּוֹם לְקֹוּחַמְשִׁים מִפְוֹתָה:

רַבִּי אַלְיעָזֶר אָמֵר, מַנְיוֹ שְׁבֵל מִפְהָה וּמִפְחָה
שְׁהַבִּיא הַקָּדוֹשׁ וּבָרוֹךְ הוּא עַל הַמִּצְרָיִם
בָּמִצְרָיִם הִתְהַשֵּׁלֵחַ שֶׁל אַרְבָּעַ מִפְוֹתָה, שֶׁנֶּאֱמַר
יִשְׁלַח־בָּם חֶרְזָן אֲפּוּ עֲבָרָה וּזְעָם וּצְרָה
מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְעִים; עֲבָרָה אַחַת, וּזְעָם
שְׁתִים, וּצְרָה שֶׁלְשׁוֹן, מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְעִים
אַרְבָּעַ, אָמָר מַעַתָּה בָּמִצְרָיִם לְקֹוּחַמְשִׁים
מִפְוֹתָה, וְעַל הַיּוֹם לְקֹוּחַמְשִׁים מִפְוֹתָה:

רַבִּי עֲקִיבָּא אָמֵר, מַנְיוֹ שְׁבֵל מִפְהָה וּמִפְחָה
שְׁהַבִּיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא עַל הַמִּצְרָיִם
בָּמִצְרָיִם הִתְהַשֵּׁלֵחַ שֶׁל חַמְשָׁה מִפְוֹתָה, שֶׁנֶּאֱמַר
יִשְׁלַח בָּם חֶרְזָן אֲפּוּ עֲבָרָה וּזְעָם וּצְרָה
מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְעִים, חֶרְזָן אֲפּוּ אַחַת,
עֲבָרָה שְׁתִים, וּזְעָם שֶׁלְשׁוֹן, וּצְרָה אַרְבָּעַ,
מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְעִים חַמְשָׁה, אָמָר מַעַתָּה
בָּמִצְרָיִם לְקֹוּחַמְשִׁים מִפְוֹתָה, וְעַל הַיּוֹם לְקֹוּ
חַמְשִׁים וּמִאַתִים מִפְוֹתָה:

כמ"ה Now, (Rabbi Jose argues thus) If by the finger only they were smitten with ten plagues, hence, it is deducible, ¹⁾ that in Egypt they were smitten with ten plagues: and at the sea, they were smitten with fifty plagues.

רבי Rabbi Eliezer said: From whence can it be proved, that every plague which the Most Holy blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of four different plagues? Answer. From what is said, »He sent forth against them, fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, WRATH is one, INDIGNATION two, TROUBLE three; and SENDING EVIL ANGELS four. Hence it is deducible, that in Egypt they were afflicted with forty plagues! and at the sea, were smitten with two hundred plagues.

רבי עקיבא Rabbi Akeeba saith, From whence can it be proved, that everx plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Fgyptians in Egypt, consisted of five plägues? Answer. From what is said, »He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, THE FIERCENESS OF HIS ANGER is one, WRATH two, INDIGNATION three, TROUBLE four, SENDING EVIL ANGELS five, Hence it is deducible, that in Egypt they were smitten with fifty plagues; and at the sea they were smitten with two hundred and fifty plagues.

¹⁾ This is founded ou the following argument; In Egypt they said, this is the finger of God; but at the sea, it is said; and they saw the mighty hand. If by the finger only, they received ten plagues, they must of course have received fifty by the hand, as it contains five fingers. On this, the following sentences are also founded.

אלו חָאכִילָנוּ אֶת־הַמִּן,
 ולא נָתַן לָנוּ אֶת הַשְּׁבָת דִּינוֹ:
 אלו נָתַן לָנוּ אֶת הַשְּׁבָת,
 ולא קָרְבָּנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי דִּינוֹ:
 אלו קָרְבָּנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי,
 ולא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה דִּינוֹ:
 אלו נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה,
 ולא חָנַיכָּנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל דִּינוֹ:
 אלו חָנַיכָּנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל,
 ולא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דִּינוֹ:
 על אֶתְרֵת כִּמָּה וּכִמָּה טוֹבָה כְּפֹלֶה
 וּמְכֹפֶלה לְמִקְומֵם עָלֵינוּ, שְׁהֽׁוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם
 וּעֲשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וּעֲשָׂה בְּאֶבֶהָיָהֶם, וּרְבָּגֶן
 בְּכּוֹרִיחֶם, וּנְתַן לָנוּ אֶת מִמוֹנָם, וּקְרַע לָנוּ
 אֶת חַיִם, וּהְעִבְרֵנוּ בְּתוּכוּ בְּחַרְבָּה, וּשְׁקַע
 צְרִינוּ בְּתוּכוּ, וּסְפַק צְרַבָּנוּ בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים
 שָׁנָה, וְחָאכִילָנוּ אֶת הַמִּן, וּנְתַן לָנוּ אֶת
 הַשְּׁבָת, וּקָרְבָּנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי, וּנְתַן לָנוּ אֶת
 הַתּוֹרָה, וּחָנַיכָּנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ
 אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכִפֵּר עַל עָוֹנוֹתֵינוּ

If he had fed us with manna, and had not given us the sabbath, it would have been sufficient.

If he had given us the sabbath, and had not led us to Mount Sinai, it would have been sufficient.

If he had led us to Mount Sinai, and had not given us his law, it would have been sufficient.

If he had given us his law, and had not led us into the land of Israel, it would have been sufficient.

If he had led us into the land of Israel, and had not built the temple, it would have been sufficient.

By How much then are we indebted for the manifold favours the Omnipresent conferred on us? He brought us forth from Egypt, executed judgment against the Egyptians and against their gods: slew their first-born: gave us their wealth: divided the sea for us: caused us to pass over to dry land: plunged our oppressors into the sea: supplied us with everything in the wilderness for forty years: gave us manna to eat: gave us the sabbath: led us to Mount Sinai: gave us his law: led us into the land of Israel: and built the chosen holy temple for us, to make atonement for all our sins.¹⁾

¹⁾ By means of the sacrifices offered there.

רְבָן גִּמְלִיאֵל הִיא אָמֵר: כֵּל שֶׁלֶא אָמֵר
 שֶׁלֶשׁ רְבָרִים אָלוּ בַּפָּסַח לֹא יָצַא יְרִיָּה
 חֹבֶתָו: וְאָלוּ הַנּוּ, פָּסַח מְצָה וּמְרוֹרָה:
 פָּסַח שֶׁחָיו אֲבֹתֵינוּ אָוְכְלִים בָּזְמָן שְׁבִיתָ
 הַמִּקְדָּשׁ קִים, עַל שָׁוֹם מָה, עַל שָׁוֹם שְׁפָסַח
 הַקָּדוֹשׁ בָּרוֹה הוּא עַל בְּתֵי אֲבֹתֵינוּ
 בְּמִצְרָיִם, שֶׁנִּאָמֵר וְאָמְרָתֶם זֶבֶחָ פָּסַח הַוָּא
 לְיִי אֲשֶׁר פָּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרָיִם
 בְּגַפּוֹ אֶת-מִצְרָיִם וְאֵת בְּתֵינוּ הַצִּיל נִקְדֵּ
 הַעַם וַיָּשַׁתְּחֹווּ:

Then take hold of the Cake in the Dish, show it to the Company, as a memorial of our freedom; and say:

מְצָה זוֹ שָׁאנוּ אָוְכְלִין עַל שָׁוֹם מָה, עַל
 שָׁוֹם שֶׁלֶא הַסְפִּיק בָּצָקָם שֶׁל אֲבֹתֵינוּ
 לְהַחְמִיא עַד שְׁנַגְלֵה עַל יְהָם מֶלֶךְ מֶלֶכִים
 הַמֶּלֶכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְגַם, שֶׁנִּאָמֵר
 וַיָּאֶפְרַאֵת יְהָבָצָק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרָיִם עֲגַת
 מִצּוֹתָר בֵּי רָא חָמִץ בַּיּוֹרֶשׁ מִמִּצְרָיִם וְלֹא
 יָכְלוּ לְהַתְמִהָּמָה וְגַם צְרָה לֹא עָשָׂו לָהֶם:

Then take hold of the Lettuce, (or green top of the Horse-raddish), and show it to the company, as a memorial of our oppression; and say:

מְרוֹר זה שָׁאנוּ אָוְכְלִין עַל שָׁוֹם מָה, עַל

רְבִיבָּה Rabbi Gamliel saith, that who soever doth not make mention of the three things (used) on the Passover, hath not done his duty; and these they are: Paschal Lamb; Unleavened Cake; Bitter herb: -

הַמְּלֵאָה The paschal lamb which our ancestors ate at the time of the holy temple, what did it denote? It denoted that the most Holy, blessed be he! passed over our ancestors houses in Egypt; as it is said: And we shall say it is the sacrifice of the passover unto the Lord, who passed over the houses of the children of Israel in Egypt, when he smote the Egyptians, and our houses be spared; and the people beat the heads and bowed themselves.

Then take hold of the Cake in the Dish, and show it to the Company, as a memorial of our freedom: and say: -

מְצַח These unleavened cakes, why do we eat them? Because our ancestors had not sufficient time to leaven the dough, when the Holy Supreme King, of kings, blessed be he! appeared unto them, and redeemed them; as is said: And they baked of the dough which they had brought forth out of Egypt unleavened cakes, for it was not leavened; because they were trust out of Egypt, and could not tarry, neither had they prepared any provisions for themselves.

Then take hold of the Lettuce (or green top of the Horse-raddish) and show it to the company, as a memorial of our oppression; and say:

מְרֹרָה Tis bitter herb, why do we eat it? Because

שָׁוֹם שְׁפַרְרוּ הַמִּצְרִים אֶתְתִּי אֲבֹתֵינוּ
בְּמִצְרִים, שְׁנָאָמְרוּ יְמִרְרוּ אֶת מִים בְּעֵבֶד
קָשָׁה בְּחָמֶר וּבְלִבְנִים וּבְכָל עֵבֶד בְּשָׁרֶה אֶת
כָּל עֵבֶד תִּמְשָׁר עַבְדוּ בָּהֶם בְּפֶרְךָ:

בְּכָל הַזָּר וְהַזָּר חַיְבָּדָם לְרֹאֹת אֶת עַצְמוֹ
כַּאֲלֹו הַזָּר יֵצֵא מִמִּצְרִים שְׁנָאָמָר וְהַגְּדָתָ
לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַחֲזִיתָ לְאָמֵר בְּעֵבֶר וְהַעֲשָׂה
יְיָ לִי בְּצָאתִי מִמִּצְרִים: לֹא אַת אֲבֹתֵינוּ
בְּלִבְדֵּךְ גָּאֵל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֶלָּא אֶפְרַיִם
אָוֹתָנוּ גָּאֵל עַמָּם שְׁנָאָמָר וְאָוֹתָנוּ הַזָּר
מִשְׁם רַמְעַן חַבִּיא אָתָנוּ לְתַתְנוּ אֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבֹתֵינוּ:

Then take the cup or Glass of wine in the Hane and say;

לְפִיכָּךְ אָנָּחָנוּ חַיִּים לְהַזּוֹת לְהַלְלָה לְשִׁבְחָה
לְפָאָר לְרוּמָם לְהַדְרָה לְבָרָךְ לְעַפְרָה
וּלְקָלָם, לְמַי שְׁעָשָׂה לְאֲבֹתֵינוּ וּלְנוּ אֶת
כָּל הַנְּסִים הָאָלֵה הַזָּרִיאנוּ מִעֲבָדּוֹת
לְחִרּוֹתָה, מִגּוֹן לְשִׁמְתָּהָה, מַאֲבָל לְיֻם
טוֹב, וּמַאֲפָרָה לְאֹור גָּדוֹלָה, וּמַשְׁעָבָוד
לְגָאָלָה, וּנְאָמֵר לִפְנֵינוּ שִׁירָה חֲדָשָׁה הַלְלָיִהָה:

the Egyptians made the lives bitter of our ancestors in Egypt; as is said: And they made their lives bitter with hard labour in mortar, and in bricks; and in all manner of labour in the field: all their labour was imposed upon them with rigour.

בכל It therefore is incumbent upon every Israelite in every generation, to imagine if he had actually gone out from Egypt, as is said; And thou shalt declare unto thy son, that day, seying, this is done because of that, which the Eternal did for me, when I came forth from Egypt. It was not our ancestors only, that the most Holy, blessed be he! redeemed from Egypt, but us also did he redeem with them: as is said, And he brought us from thence, that he might bring us in, to give us the land which he promised unto our fathers.

Then take the Cup or Glass of wine in the Hand and say:

לפיכך We, therefore, are in duty bound to give thanks to you, to praise, adore, glorify, extol honour, bless exalt and reverence HIM, who did all these miracles for our ancestors and for us; for he brought us forth from bondage to freedom, from sorrow to joy, from mourning to holydays, from darkness to great light, and from servitude to redemption, and therefore let us chant unto him a new song. Hallelujah.

קי' הַלְלוִיה הַלְלוִוָה עֲבָדִי יי' הַלְלוּ אֶת-שְׁם יי': יי' שְׁם יי' מְבָרֶךְ מְעַתָּה וְעַד-עוֹלָם: מִמְּזֹרֶחֶת-שְׁמֶשׁ עַד-מִכּוֹאֹ מִחְלֵל שְׁם יי': רָם עַל-בְּלָגּוּם יי' עַל-הַשָּׁמֶן בְּבּוֹדוֹ: מֵי כִּי אָהִינוּ הַמְגִבִּיהִי לְשִׁבְתָה: הַמִּשְׁפֵּלִי לְרָאֹת בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. מִקְיָמִי מַעֲפָר הַלְּ מַאֲשָׁפָת יְרִים אַכְיוֹן: לְהַוְשִׁיבִי עַמְּנָדִיבִים עִם נְדִיבִי עַמּוֹ: מַוְשִׁיבִי עַקְרַת הַבִּית אֶמְּתַבְּנִים שִׁמְחָה הַלְלוִיה:

קי' בְּצָאת יְשָׁרָא מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב מַעַם לְעוֹז: הַיְתָה יְהוּדָה לְזִדְשָׁו יְשָׁרָא מִמְּשֻׁלָּתָיו: הַיְם רָאָה וַיָּנַס תִּירְדֵּן יָסֵב לְאַחֲרָה: הַחֲרִים רַקְדוּ בְּאַלְיָם גְּבֻעוֹת בְּבִנִּיתָא: כּוֹהֵלֶךְ חַיִם בַּיְתָןִים תִּירְדֵּן תָּסֵב לְאַחֲרָה: הַדָּרִים תַּרְקֹדוּ בְּאַלְיָם גְּבֻעוֹת בְּבִנִּיתָא: מַלְפֵנִי אָדוֹן חֹלֵי אָרֶץ מַלְפֵנִי אֱלֹהָה יַעֲקֹב: הַהֲפָכִי הַצּוֹר אֲגַם-מָיִם חַלְמִישׁ לְמַעֲנָדִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יי' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר גָּאַלְנוּ וּגָאַל אֶת אָבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם. וְהִגִּיעָנוּ לְלִילָה הַזָּה לְאַכְלָבּוּ מַצָּח וּמַרְוּדָה: כִּי יי' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ אָבוֹתֵינוּ וְגַיְעָנוּ לְמַזְעָדִים וּלְרִגְלִים אֶחָרִים הַבָּאִים קְרָאתֵינוּ לְשִׁלּוּם

הַלְלֵיָה Praise ye the Lord! Praise! O ye servants of the Lord! praise the name of the Lord! blessed be the name of the Lord, from henceforth and for evermore. From the rising of the sun, until the going down thereof shall the Lord's name be praised. High above all nations is the Lord, his glory is above all the heavens. Who is like unto the Lord our God, who dwelleth on high? Who condescendeth to view (the things transacted) in the heavens and on earth. Who raiseth the poor from the dust, and lifteth the needy from the dunghill, to seat him with princes, (even) with the princes of his people. He enliveth the hours of the childless woman: she becomes a joyful mother of children, Hallelujah.

בְּצָאת When Israel went forth from Egypt (and) the house of Jacob from a barbarous people; Judah became his sanctuary, and Israel his dominion. The sea beheld and filled; Jordan retreated; mountais skipped like rams, and the hills like lambs. What ailed thee, O sea, that thou didst flee? Thou, O Jordan, that thou didst retreat? Ye mountains, that ye skipped like rams; and ye hills like lambs? It was from the presence of the Lord! Quake thou earth, from the presence of the God of Jacob; who turned the rock into a pool of wather, the flinty rock into a fountain of waters.

כָּרְךָ Blessed art thou, O Eternal, our God, Sovereign of the Universe! whe hast redeemed us, and our ancestors from Egypt; and hast caused us to attain (the enjoyment of) this night, to eat unleavened cakes and bitter herbs; O Eternal, our God! and the God of our ancestors, mayest thou cause us to attain other solemn festivals and seasons, which approach us: that

שְׁמָחִים בְּבִנְיוֹ עִירָךְ וִישְׁשִׁים בַּעֲבוֹדָתְךָ
וְנִאכְלֶל שֶׁם מִן הַזּוֹבְחִים וּמִן הַפְּסַחִים אֲשֶׁר
גַּיִע דָמָם עַל קִיר מִזְבְּחָה רְצָוֹן, וְנוֹדָה
לְךָ שִׁיר חֶדֶשׁ עַל גָּאֵלָתָנוּ וְעַל פְּרוֹתָה
נִפְשְׁנוּ, בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נִאֵל יִשְׂרָאֵל:
סְבִּרְיוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

Drink of the Wine.

רחץ,

WASHING THE HANDS.

Wash the Hands; and say:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְשָׁנוּ בְמַצּוֹתֵינוּ וְצַוְנוּ עַל נְטִילַת יָדֵינוּ:

מוציאא, מצה,

BREAKING THE CAKE.

The Master of the House eten takes the two whole Cakes
ane the broken one in his hand together; and breakes
the Upper Cake.

But do not eat of it, till he creakes a piece of the al-
ready broken ane, and says the following Blessing, gives
a piece of each to every one at table, who say the same
Blessing, and then eath both pieces together.

they may rejoice in the building of thy city and exult in thy service: and that we may eat there of the sacrifices and paschal lambs, whose blood shall be sprinkled on the side of thine altar, that we may be acceptable; then we will give thanks unto thee with a new song for our deliverance and redemption. Blessed art thou, O Eternal! who redeemeth Israel.

ברוך Blessed art thou, O Lord! our God! King of the universe, Creator of the fruit of the wine.

Drink of the Wine.

WASHING THE HANDS.

Wash the Hands and say :

ברוך Blessed art thou, O Lord, our God! king of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to wash the hands.

BREAKING THE CAKE.

The Master of the House then takes the two whole Cakes and the broken one in his hand together, and breaks the Upper Cake.

But do not eat of it till he breaks a piece of the already broken one, and says the following Blessing, gives a piece of each to every one at table, who say the same Blessing, and then eat both pieces together.

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
המוציאיך ללחם מן הארץ;
ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת
מצור:

מרור.

THE EATING OF THE BITTER HERBS.

The Master of the House then takes some bitter Herbs, and dips it into the **הרוטה** and says:

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם,
אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת
מרור:

He then eats it, and gives some to every one at table, who say the above Blessing before they eat it.

כורך.

EATING THE HORSE-RADDISH.

The Master of the House then breaks the Undermost Cake; takes a piece of it with some bitter Herbs of a different kind to the first, eats them together; and says the following.

ובך למקדש בהלל. בין עשה היל בזמנ
שכית המקדש קים, היה כורך (פסח) מצחה
ומרזר ואוכל ביהר, רקים מיה שג אמר
על מצות ומרזירים יאכליהו:

שולחן עורך.

SERVING THE MEAT, &c.

SAYING THE GRACE.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who bringeth forth bread from the earth.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat unleavened cakes.

THE EATING OF THE BITTER HERBS.

The Master of the House then takes some Bitter Herbs, and dips it into the **מַטְבֵּחַ** and says:

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe; who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat bitter herbs.

He then eats it, and gives some to every one at table, who say the above Blessing before they eat it.

EATING THE HORSE-RADDISH.

The Master of the House then breaks the Undermost Cake; takes a piece of it with some bitter Herbs of a different kind to the first, eats them together; and says the following.

¶ Thus did Hillela during the time the holy temple stood: he took the unleavened cake and bitter herb and ate them together; that he might perform what is said, with unleavened cakes and bitter herbs shall they eat it.

SERVING THE MEAT &c.

After supper, the Master of the House takes one half of the middle Cake which he laid aside, and gives to every one a piece of it. Then fill the Cups with wine; and say the Grace after mead.

a The name of an eminent teacher of our nation.

צפון.

After supper, the Master of the House takes one half of the middle Cake which he laid aside, and gives to every one a piece of it. Then fill the Cups with wine; and say the Grace after meat.

ברך.

סדר ברכת המזון.

It is the custom that he who says Grace, says: Let us say Grace. And they answer.

יהי שם יי מברך מעלה ועד עולס:

If the company be Ten or more, then he who says Grace, says:

נברך אלהינו שאכלנו משלו:

The others answer.

ברוך אלהינו שאכלנו משלו ובטובו חינו:

He then repeats.

ברוך אלהינו שאכלנו משלו ובטובו חינו:

If three eat at one table; he who says the Grace, says as follows:

נברך שאכלנו משלו:

The others answer.

ברוך שאכלנו משלו ובטובו חינו:

He then repeats:

ברוך שאכלנו משלו ובטובו חינו:

GRACE AFTER THE MEAL.

He who says Grace, says; Let us say Grace, And they answer.

בָּרוּךְ יְהוָה Blessed be the name of the Eternal, from hence forth and for evermore.

If the Company be Ten or more, then he who says Grace says.

בָּרוּךְ נָמָר We will bless our God, of whose gifts we have eaten.

The others answer.

Blessed be our God, of whose gifts we have eaten satisfied and through whose goodness we live.

He then repeats.

Blessed be our God, of whose bounty we have been satisfied and through whose goodness we live.

If three eat at one table, he who says the Grace, says as follows:

בָּרוּךְ נָמָר We will bless him of whose gifts we have eaten.

The others answer.

Blessed be he, of whose gifts we have eaten and through whose goodness we live.

He then repeats.

Blessed be he, of whose gifts we have eaten and through whose goodness we live.

Blessed be he: blessed his name.

ברוך הוא וברוך שמו:

ברוך אתה יי' אלְהָנוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָזֶן אֶת
 הָעוֹלָם בֶּלֶבֶטֶוּ בְּחֵן בְּחֵסֶר וּבְרָחְמִים חִיאָנוּתָנוּ
 לְחֵם לְכָלְבָשָׂר בַּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ: וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹלָה
 תָּמִיד לְאַחֲסָר לְנָנוּ וְאַלְיָחָסָר לְנָנוּ מִזּוֹן לְעוֹלָם וּבָרָה:
 בְּעַבְרָה שְׁמוֹ הַגָּדוֹלָה בַּי הָיוֹא זָן וּמִפְרִגְסָלְבָל וּמִטְיבָּ
 לְבָל וּמִכְיָן מִזּוֹן לְכָלְבָרִיחָיו אֲשֶׁר בָּרָא בָּרוּךְ
 אָתָה יי' הָזֶן אָתֵה הַבָּל:

נוֹרָה לְה יי' אלְהָנוּ עַל שְׁהַנְּחָלָת לְאָבוֹתֵינוּ אֶרְץ
 חֶמְדָה טוֹבָה וּרְחַבָּה וּעַל שְׁהַזְּמָנָה יי' אלְהָנוּ
 מְאֶרְץ מִזְרָחִים וּפְרִתָּנוּ מִבְּית עֲבָדִים וּעַל בְּרִיתָה
 שְׁחַתְמָתָ בְּבָשָׂרָנוּ וּעַל תּוֹרָתָה שְׁלִמְדָתָנוּ וּעַל
 חֲקִיקָה שְׁהַדְעָתָנוּ וּעַל חַיִים חַנוּ וּחְסָד שְׁחַנְגָתָנוּ וּעַל
 אֲכִילָתָ מִזּוֹן שְׁאָתָה זָן וּמִפְרִגְסָ אָוֹתָנוּ תָּמִיד בְּכָל
 יוֹם וּבְכָל-יּוֹם וּבְכָל-שָׁעָה:

וּעַל הַבָּל יי' אלְהָנוּ אָנָהָנוּ מַוְדִים לְה וּמַבְרָכִים
 אָוֹתָךְ יְחִיבָךְ שְׁמֶךָ בְּפִי פְּלִיחָה תָּמִיד לְעוֹלָם
 וּעַד: בְּפְתֻחָה וּאֲכָלָת וּשְׁבָעָת וּבְרָכָת אָתֵה יי' אלְהָה
 עַל-הָאָרֶץ חַטְבָה אֲשֶׁר נִתְרַלָה: בָּרוּךְ אָתָה יי'
 עַל-הָאָרֶץ וּעַל-הַמִּזְוֹן:

רְחִים יי' אלְהָנוּ עַל-יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ וּעַל יְרוּשָׁלַיִם

ברוך Be thou praised O Eternal, our God! King of the universe; thou who nourisheth the whole with thy goodness: giveth grace, mercy and compassion, who giveth food to every creatures, for his mercy endureth for ever. His goodness has never been deficient towards us and may we never be in want of sustenance continually and for ever: for the sake of thy exalted name, thou nourishest, maintainest, doest good unto all, and providest food for every creature which thou hast created. Blessed art thou O Lord who nourishest all.

נוֹתֶה We thank thee, O Lord, our God! for having caused our ancestors to inherit that desirable, good and ample land; and O Eternal, our God! hast brought us forth from the land of Egypt, and redeemed us from the house of bondage; and for thy covenant which thou hast taught us, and for thy statutes which thou hast made known unto us: and for the life, kindness, and mercy, which thou hast graciously bestowed upon us; and for the food wherewith thou doest nourish and sustain us, continually, daily and at all hours.

לְיָי And for all these things, O Eternal, our God! we give thanks unto thee, and praise thee; blessed be thy name continually, in the mouth of every living creature, for ever and ever: as it is written, When thou hast eaten and art satisfied, then shalt thou bless the Eternal, thy God, for the good land which he hath given thee. Blessed art thou, O Eternal, for the land and for the food.

רְחִמָּה נָא O Eternal, our God, we beseech thee, have compassion on thy people Israel, on Jerusalem, thy city,

עִירָה וְעַל צַיּוֹן מִשְׁבֵּן כְּבוֹדָה וְעַל מִלְבּוֹת בֵּית דָוִד
מִשְׁיחָה וְעַל הַבִּית הַגָּדוֹל וְהַקְדּוֹשׁ שְׁנִקְרָא שְׁמָה
עַלֵּינוּ: אֱלֹהֵינוּ אֱבָנֵינוּ רָעֵנוּ זָנֵנוּ פְּרִנְסֵנוּ וּבְלִכְלֵנוּ
וּחַדְרֵינוּ וּהַרְוחֵלֵנוּ ייְהִי אֱלֹהֵינוּ מִיחָרָה מִפְּלִצְרוֹתֵינוּ
וּנָא אֱלֹהֵת צָרֵינוּ ייְהִי אֱלֹהֵינוּ לֹא לִידִ מִתְנָת בְּשֶׁרֶדֶם
וּלֹא לִידִ הַלּוֹאֶתֶם בַּי אָמַר לִידֵה הַמְּלָאָה הַפְּתֻחוֹתָה
הַקְדּוֹשָׁה וְהַרְחָבָה שֶׁלֹּא נִבּוֹשׁ וּלֹא נִכְלִים
לְעוֹלָם וְעַד:

On the Sabbath say.

רְצָחָה וְהַחֲלִיאָנוּ ייְהִי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצּוֹתִיךְ
וּבְמִצּוֹת יוֹם הַשְׁבִּיעִי הַשְׁבָּתָה הַגָּדוֹל
וְהַקְדּוֹשׁ הַזָּהָר כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
הוּא לִפְנֵיךְ לְשִׁבְתִּיכְבּוּ וְלֹנוּ כֵּן בְּאַחֲרָה
כְּמִצּוֹת רְצָנָךְ: בְּרַצְוֹנָה חֲנִיה לָנוּ ייְהִי
אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא תָּהִי צָרָה וְגַנּוֹן וְאַנְחָה
בַּיּוֹם מִנוּחָתֵנוּ: וְהָרְאָנוּ ייְהִי אֱלֹהֵינוּ בְּגַחְמָת
צַיּוֹן עִירָה וּבְבָנָין יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשָׁה כִּי
אַפְתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעָה וּבַעַל
הַגְּחִמּוֹת:

Till here.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יָעַלְהָ וַיָּבָא
וַיָּגִיעַ וַיַּרְאָה וַיַּרְצַח וַיִּשְׁמַע וַיַּפְקֵד וַיִּזְכֵּר

on Zion the residence of thy glory, and on thy kingdom of the house of David thine anointed; and on the great and holy temple which is called by thy name, O our God, and our Father, feed and nourish us, maintain; support and enlarge us. O! enlarge us speedily from all our troubles; and suffer us not, O Eternal, our God! to stand in need of the gifts of mankind, who are but flesh and blood, nor of their loan; but let us depend on thy full, open, holy, and liberal hand: so that we may not be put to shame in this world, nor confounded in the future one.

Add on the Sabbath.

רְצָחָה Be pleased, O Lord, our God! to make us happy by the observance of thy commandments, even in the commandment of the seventh day, the great and holy sabbath: for it is a great and holy day in thy presence, Thereon we with rest, and be at ease, according to the commandment of thy will; and in thy good will, O Lord, our God! suffer no trouble or sorrow, to disturb us on our day of rest: shew us, O Lord, our God! the consolation of Zion, thy city and the rebuilding of Jerusalem, thy holy city; for thou art the Lord of salvation, and the Lord of consolations.

Till here.

אֱלֹהֵינוּ Our God, and the God of our fathers, mayest thou be pleased to grant that our memorial, and the

זָכְרוּנָנוּ וּפְקָדְזָנוּ וּזְכָרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וּזְכָרוֹן
 מְשִׁיחַ בֶּן דָּוּד עֶבֶדְךָ, וּזְכָרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר
 קָדְשָׁךָ, וּזְכָרוֹן כָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָגַטָּה
 לְטוֹבָה לְחֵן וְלְחִסְדָּךְ וְלְרַחֲמִים לְחַיִּים
 וְלְשָׁלוּם בַּיּוֹם חִגְגַּת הַמְּצֹוֹת הַזֹּהָה, זָכְרָנוּ יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ בָּו לְטוֹבָה, וּפְקָדָנוּ בָּו לְבָרְכָה,
 וְהַזְּשִׁיעָנוּ בָּו לְחַיִּים, וּבְדָבָר יְשִׁיעָה וְרַחֲמִים
 חָום וְחָגָנוּ, וְרַחֲם עָלֵינוּ וְהַזְּשִׁיעָנוּ בַּי אֶלְיךָ
 עִינָּנוּ בַּי אֵלֶּה חָנוּן וְרַחֲם אַתָּה:

וּבְנָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשָׁךָ בְּמִקְדָּשָׁךָ בְּיָמֵינוּ
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ בְּנָה בְּרַחֲמֵיכָו יְרוּשָׁלַיִם אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל אֲבָינוּ
 מַלְכָנוּ אֱהִירָנוּ בּוֹרָאנוּ גָּאָנוּ וּזְכָרָנוּ קָדוֹשָׁנוּ קָדוֹש
 יְעַרְבָּרְעָנוּ רְזִיעָה יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטוֹּב וְהַמְּטִיב
 לְכָל שְׁבָכָל יוֹם וַיּוֹם הַזָּהָב הַטִּיב הוּא מַטִּיב הַזָּהָב
 יְטִיב לְנָנוּ: הַזָּהָב גַּמְלָנוּ הוּא גַּמְלָנוּ הַזָּהָב גַּמְלָנוּ
 לְעֵד לְחֵן לְחִסְדָּךְ וְלְרַחֲמִים וְלְרַחֲנָה הַצְלָחָה וְהַצְלָחָה
 בְּרָכָה וְיִשְׁעָה נְחַמָּה פְּרָנָסָה וּכְלָכְלָה וְרַחֲמִים
 וְחַיִּים וְשָׁלוּם וּכְלַטּוֹב וּמְכַלְּטּוֹב אֶל יְחִסְרָנוּ:
 בְּרַחֲמָנוּ, הַזָּהָב יִמְלֹא עָלֵינוּ לְעוֹלָם וְעַד:
 בְּרַחֲמָנוּ, הַזָּהָב יִתְּפַרְּךָ בְּשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

memorial of our fathers, the memorial of the Messiah, the son of David thy servant, and the memorial of Jerusalem, thy holy city, and the memorial, of all thy people, the house of Israel, may ascend, arrive, approach, be seen, accepted, heardy, visited, and remembered in thy precence, for the obtaining a happy delivery with favour, grace, and mercy, to life, and peace, on this day of the feast of unleavened cakes. O Lord, our God! remember us thereon of good: visit us with a blessing, and save us to enjoy life; and with the word of salvation and mercy, have compassion, and be gracious unto us. O have mercy upon us, and save us, for our eyes are continually towards thee, for thou, O God! art a merciful and gracious King.

וּבְנָה O rebuilt Jerusalem, thy holy city, spedily in our day. Blessed art thou, O Eternal! thou, in thy mercy, didst once build Jerusalem. Amen! Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe; Omnipotent! our Father, King. Strength, Creator, Redeemer, Former, and our Sanctifier: the Sanctifier of Jacob, our Pastor, the Shepherd of Israel; the beneficent King; thou who dealest beneficently with all: for thou hast been, art and ever will be beneficent to us; Thou hast dealt bountifully with us: as thou doest now, and ever wilt; grant us grace, favour, mercy, enlargement, deliverance, prosperity, blessing, salvation, consolation, maintenance, and sustenance. O may we never want mercy, peace and life with every good and happiness.

רַחֲמָן May the most Merciful reign over us for ever and ever. May the most merciful be praised in heaven and on earth.

הרחָמָן הוּא יְשַׁתַּבֵּח לְדוֹר הָדוֹרִים וַיַּתְפָּאֵר בָּנוֹ
 לְנֶצֶח נֶצֶחּ וַיַּתְהַדֵּר בָּנוֹ לְעֵד וְלְעוֹלָמִי עֲוָלָמִים:
 הרחָמָן הוּא יִפְרְנַסְנוּ בְּכָבוֹד: הרחָמָן הוּא יִשְׁבֹּר
 עַלְנוּ מַעַל צֹוֹאָרְנוּ וְהָוָא יַוְלִיבְנֵינוּ קָוָמִים וְלֹאָרְצָנוּ:
 הרחָמָן הוּא יִשְׁלַח לְנוּ בְּרָכָה בְּבִתְהָזָה וְעַל
 שְׁלֹחָנוּ זֶה שֶׁאָכַלָּנוּ עַלְיוֹ: הרחָמָן הוּא יִשְׁלַח לְנוּ
 אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זָכָר לְטוֹב וּבְשִׁיר לְנוּ בְּשׂוֹרֹת
 טּוֹבֹת יְשֻׁעָׁת וְנֶחֶםָות: הרחָמָן הוּא יִבְרֹך אֶת
 אָבִי מֹרֵר בְּעַל הַבִּית הָזֶה וְאֶת אָמֵי מֹרֵתִי בְּעַלְתִּי
 הַבִּית הָזֶה אָוֹתָם וְאֶת בִּיתָם וְאֶת זָרָעָם וְאֶת בְּלָל
 אֲשֶׁר לָהֶם אָוֹתָנוּ וְאֶת בְּלָל אֲשֶׁר לָנוּ בְּמָוֹשֶׁבֶת בְּרָכוּ
 אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב בְּפֶל מְבָל בְּלִיכְוּ
 יִבְרֹך אָוֹתֵנוּ בְּלָנוּ יִתְהַר בְּבָרְכָה שְׁלָמָה וּנוֹאָמֵר אָמֵן:
 בְּמָרוֹם יַלְמֹדו עַלְהֶם וְעַלְינוּ זָכָות שְׁתָהָי
 לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלֹוּסִונְשָׁאָבָרָכָה מֵאָת יָוֹצֵדָקָה מֵאָה
 יְשִׁיעָנוּ: וְגַמְצָא דָחֵן וְשָׁכֵל טּוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאֶרְךָם:

On the Sabbath say.

הרחָמָן הוּא יַנְחִילָנוּ לַיּוֹם שְׁבָתָן
 וְמַנוֹתָה לְחֵי הָעוֹלָמִים:
 הרחָמָן הוּא יַנְחִילָנוּ לַיּוֹם שְׁבָתָן טּוֹב:

May the most Merciful be adored throughout all generations; be eternally glorified amidst us: and be honoured amongst us to all eternity. May the most Merciful maintain us with honour. May the most Merciful break the yoke of the captivity from of our neck, and lead us securely to our land. May the most Merciful send us frequent blessing in this house, and on this table on which we have eaten. May the most Merciful send us Elijah, the prophet (of blessed memory) to bring us the good tidings of salvation and consolation. May the most Merciful bless my father and conductor, the master of this house, and my mother, and conductress, the mistress of this house, their house, children and all belonging to them; us; and all belonging to us; as our ancestors, Abraham, Isaac, and Jacob, were blessed with all and every good: thus may he bless us altogether with a

complete blessing; and let us say Amen.

בָּמְרוּם May they in heaven shew forth (their hand our) merit for our continual welfare: and may we receive a blessing from the Lord. and perfection from the God of our salvation; and may we find grace and good understanding in the sight of god and man.

On the Sabbath say;

הַרְחַמָּן May the most merciful cause us to inherit the day that is entirely rest and tranquillity, (eternal live.)

הַרְחַמָּן May the most Merciful cause us to inherit the day that is entirely good.

הַרְחָמָנוּ הוּא יַזְבִּנוּ לִמּוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלִחְיֵי הָעוֹלָם
 הַבָּא: מַנְדָל יְשֻׁוּת מִלְפָו וְעַשָּׂה חִסְד לְמַשִּׁיחָו
 לְהָדוֹד וְלַזְרָעָו עַד עַוְלָם. עַשָּׂה שְׁלוֹם בְּמִרְומָיו
 הַוְאִיְעַשָּׂה שְׁלָוָם עַלְלִינָו עַלְבָלִישָׁרָא יָאָמָרָו אָמָנוּ
 יְרָא אַת יְיָ קָדוֹשָׁיו בַּי אַיִן מַחְסָוָר לִירָאָיו
 בְּפִירִים רְשָׁו וְרָעָבִי וְחֹרֶשִׁי יְיָ לֹא יְחַסְרֵו
 כְּלִיטָזָב: הַוְדוֹ לְיְיָ בַּי טָב בַּי לְעוֹלָם חִסְדָוּ
 פּוֹתָח אַתְדִּידָה וּמִשְׁבִּיעָלְכָל חִי רְצָוָן: בְּרוֹךְ
 הַגָּבָר אֲשֶׁר יְבַטֵּח בַּי וְהִי יְיָ מַבְטָחוּ: יְיָ
 עֹז לְעַמוֹ יְתִן יְיָ יְבָרֵך אַת עַמוֹ בְּשָׁלוֹם:
 בְּרוֹךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרָא
 פָּרִי הַגָּנוֹן:

Open the Door and say.

שְׁפָד חַמְתָּה אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יְדַעַת
 וּעַל־מִמְלָכֹות אֲשֶׁר בְּשָׁמָךְ לֹא קָרָאוּ: בַּי
 אֶכְל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת־גַּנְוָהוּ הַשְּׁמָנוֹ: שְׁפָד־
 עַלְיָהָם זְעַמָּה וּמְרוֹן אַפְּחָ יְשִׁיגָם: תְּרַדֵּ
 בָּאָפָּה וְתְשִׁמְיָדָם מִתְהָרָה שְׁמֵי יְיָ:

Fill the Fourth Cup, and say the Hallel.

לֹא לָנוּ יְהֹוָה לֹא לָנוּ בַּי לְשָׁמָךְ תָּנוּ בְּכֹזֶד
 עַל־חִסְדָךְ וּעַל־אַמְתָתְךָ: לְמָה יָאָמָרָו בְּעָמִים
 אֵי־הָנָא אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמִים כֹּל אֲשֶׁר

הַרְחָמָן May the most Merciful make us worthy to draw near to behold the days of the Messiah and eternal life in the future state. He giveth great salvation to his King, and sheweth mercy to his anointed; to David and his seed for ever. May he who maketh peace in his high heavens, bestow peace on us, and all Israel; and say ye, Amen.

אָרָךְ Fear the Lord, ye his saints, for there is no want, to those who fear him. The young lions do lack, and suffer hunger; but they who seek the Lord shall not want any good.

Praise ye the Lord, for he is good: for his mercy endureth for ever.

The Lord will give strength to his people; the Lord will bless his people with peace.

בָּרוּךְ Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, Creator of the fruit of the wine.

Open the Door and say:

שְׁפֹעַל O pour out thy wrath upon the heathen who know thee not, and upon the kingdoms who invoke not thy name; for they have devoured Jacob, and laid waste his beautiful dwelling. Pour out thy iudignation upon them, and cause thy fierce anger to overtake them. Pursue them in wrath and destroy them from under the heavens of the Lord.

Fill the Fourth Cup, and say the Hallel.

אָלָה Not for our sake, O Eternal! not for our sake, but unto thy name give glory, for thy kindness and truth's sake. Wherefore should the heathens say, where now is their God? But our God is in heaven, and hath made

חִפֵּץ עֲשָׂה: עַצְבֵּיהם בְּסֶפֶר וְזַהֲבָ מְעַשָּׂה
 יְדֵי אָדָם: פָּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עִינִים לָהֶם
 וְלֹא יְרִאוּ אָזְנִים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אָפָרָהֶם
 וְלֹא יִרְחִין: יְדֵיהם וְלֹא יִמְשֹׁן רְגָלֵיהם
 וְלֹא יַהֲלִכִּי לֹא יַהֲנוּ בְגַרְזָנָם: כִּמְוֹהָם יְהִי
 עֲשֵׂיהם כָּל אָשָׂר בְּטָח בְּחָם: יִשְׂרָאֵל
 בְּטָח בִּיהוּה עֹזָרָם וְמְגַנָּם הַוָּא: בִּיהוּת
 אַהֲרֹן בְּטָחוֹ בִּיהוּה עֹזָרָם וְמְגַנָּם הַוָּא:
 יְרָאֵי בְּטָחוֹ בִּיהוּה עֹזָרָם וְמְגַנָּם
 הַוָּא:

יְזִכְרָנוּ יְבָרֶךְ יְבָרֶךְ אַתְּ בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֶךְ אַתְּ
 בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֶךְ יְרָאֵי הַקְּטָנִים עַמִּיחָנְדָלִים:
 יְסַפֵּר יְעַלְּיָבָם עַלְּיָבָם וְעַלְּבָנִים: בְּרִיבִים אַתֶּם
 לִי יְעַשֵּׂה שָׁמַיִם וְאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לִי
 וְהָאָרֶץ נָתָן לְבָנִים אָדָם: לְאָדָמִתִּים יְהִלְלִיָּה
 וְלֹא בְּלִיְדִי רֹומָה: וְאַנְתָּנוּ נְבָרֶךְ יְהָ מְעַתָּה
 וְעַד עֲוָלָם הַלְלִיָּה:

אֲהַבְתִּי בַּיִשְׁמָעָו יְיָ אַתְּ קּוֹלִי תְּחִנּוֹנִי: בְּיִ
 הַטָּה אָנוּ לִי וּבְיִמְיָ אַקְרָא: אַסְפָּנוּנִי חַבְלִי
 מָוֹת וּמָעָרִי שָׁאָול מְצָאוּנִי צָרָה וְגַנּוֹן
 אִמְצָא: וּבְשִׁמְיָ אַקְרָא אָנוּה יְיָ מְלָטָה

whatsoever he plaesed. Their idols are silver and gold, the work of men's hands. Mouths they have but speak not: eyes have the but see not; they have ears, but hear not: they have nostrils, but smell not: they have hands, but teel not: feet but walk not; neither is utteranee in their throat. These who make them, shall become like them; so shall all those who trust in them. Israel trust thou in the Eternal! he is your Help and Shield. O house of Aaron, trust in the Eternal! he is your Help and Shield. Yo who revere the Lord, trust in the Lord! he is your Help and Shield.

” The Lord who hath ever been mindul of us, will bless us; he will bless the house of Israel; he will bless the house of Aaron. He will bless those who venerate the Lord, both small and great. May the Eternal increase you more and more, you and your children. Ye are blessed of the Lord, who made heaven and earth. The heavens are the heavens of the Lord; but the earth hath he given to the children of men. The dead praise not the Lord, nor they who descend in the silent grave. But he will praise the Eternal! henceforth and for evsrmore. Hallelujah.

אָמַרְתִּי I am glad that the Eternal hath hearken my voice, and my supplications. He has inclined his ear unto me, therefore will I invoke him as long as I live. Should the cords of death encompass, and the pangs of the grave seize me, were trouble and sorrow to overtake me, I would then call upon the name of the Lord, O Eternal!

נֶפֶשִׁי : חָנוּן יי' וְצַדִּיק וְאֱלֹהִינוּ מַרְחָם :
 שְׁמַר פְּתָאִים יי' דְלָתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ : שְׁבוּי
 נֶפֶשִׁי לִמְנוֹחִיכִי כִּי יי' גָּמֵל עַלְיכִי : בְּיַחַצְתָּ
 נֶפֶשִׁי מִמְּפֹת אַתְּ עַנִּי מִזְדְּמָעָה אַתְּ
 רְגֵלִי מִקְחִי : אַתְּ הַלְּקָה לִפְנֵי יי' בְּאֶרְצָה
 חַחִים : הָאָמֵנָתִי כִּי אַדְבָּר אָנִי עֲגִינִיתִי מָאָה :
 אָנִי אָמַרְתִּי בְּחִפּוֹי בְּלִי הָאָדָם כּוֹבֵן :

מַה-אָשֵׁב לִי בְּלִת-תְּגִמּוֹלָה עַלְיָה : כּוֹסִידְשִׁוּעָת
 אָשָׁא וּבְשָׁם יי' אָקְרָא : נָדְרִי לִי אָשְׁלָם נְגַדְּהָנָא
 לְכָלְעָמוֹ : יָקָר בְּעֵינֵי הַמּוֹתָה לְחַסְדֵּיו : אֲפָה יי'
 כִּי-אָנִי עֲבָדָה אָנִי עֲבָדָה בְּרָאָמְתָה פַּתְחָת
 לְמוֹסֵרִי : לְהָאָזְבֵּחַ זְבַח תּוֹדָה וּבְשָׁם יי' אָקְרָא :
 נָדְרִי לִי אָשְׁלָם נְגַדְּהָנָא לְכָלְעָמוֹ : בְּחַצְרוֹת
 בֵּית יי' בְּתוּבָבִי יְרוּשָׁלָם הַלְּלִיָּה :

קְיַי הַלְּלָה אַתְּ יי' בְּלָגְנוּם שְׁבָחוֹת בְּלָדָאמִים :
 בְּיַגְבָּר עַלְיָנוּ חָסְדוֹ וְאֶמְתָּדִי לְעַזְלָם הַלְּלִיָּה :
 יי' הַזְּרוּ לִי בִּיטּוֹב בְּיַי לְעוֹלָם חָסְדוֹ : יי' הַזְּרוּ
 יי' יְאַמְרֵנָא יְשָׁרָאֵל בְּיַי לְעוֹלָם חָסְדוֹ : יי' הַזְּרוּ
 יי' יְאַמְרֵנוּ נָא בֵּית אַהֲרֹן בְּיַי לְעוֹלָם חָסְדוֹ : יי' הַזְּרוּ
 יי' יְאַמְרֵנוּ נָא יְרָאֵי יי' בְּיַי

I beseech thee, deliver my soul. The Lord is gracious and righteous; yea, our God is merciful. The Lord preserveth the simple; I was brought low, and he saved me. Return unto thy rest, O my soul! for the Lord will deal bountifully with thee. For thou hast delivered my soul from death, mine eye from tears, and my feet from slipping. Thus, I yet walk before the Lord in the land of the living; I believe, theretore I declare; I proclaim it, that when greatly afflicted, I hastily said, All men are liars.

¶ What shall I render unto the Lord, for all his benefits towards me? I will raise the cup of salvation, and call upon the name of the Lord. I will pay my vows unto the Lord, now in the presence of all his people. Precious in the sight of the Lord, is the death of his pious servants, O Lord! I am thy servant, the son of thine handmaid; thou hast loosened my bonds. Unto thee will I offer a sacrifice of thanksgiving; I will also invoke the name of the Lord; I will pay my vows unto the Lord, now in the presence of all his people; in the courts of the Lord's temple, in the midst of thee, O Jerusalem! Hallelujah.

הֲלֹלו Praise the Lord, all ye nations; praise him all ye people. For great is his kindness towards us, and the truth of the Lord endureth for ever. Hallelujah.

הָזֶה O give thanks unto the Lord, for he is good; for his mercy endureth for ever.

Let Israel now declare that his mercy endnreth for ever. Let the house of Aaron now declare that his mercy endu-
reth for ever.

Let those who venerate the Lord, now declare that his mercy endureth for ever.

מִזְהַפְּצֵר קָרְאָתִיָּה עֲנֵנִי בְּמִרְחַבְּהָה: יְלִי וְלֹא
אִרְאָה מִהְעָשָׂה לִי אָדָם: יְלִי בְּעֹזְרִי וְאַנְּגָן
אִרְאָה בְּשָׁנָאִי: טֹוב לְחַסּוֹת בְּיַיִן מִבְּטָח בְּאָדָם:
טֹוב לְחַסּוֹת בְּיַיִן מִבְּטָח בְּגַדְיבִּים: בְּלִגְיִים
סְבָבּוֹנִי בְּשָׁם יְכִי אֲמִילִם: סְבָבּוֹנִי גַּמְסִסְבָּגָן
בְּשָׁם יְכִי אֲמִילִם: סְבָבּוֹנִי כְּדָבָרִים דְּעַכּוּבָאַש
קְוֹצִים בְּשָׁם יְכִי אֲמִילִם: דָחָה דְחִיתָנִי לְנֶפֶל
וַיְזַעֲרַנִי: עַזִּי וּזְמָרָת יְהָה וִיהִילִי לִישְׁוֹעָה: קָוָל
רְנָה וִישְׁוֹעָה בְּאַהֲלִי צָדִיקִים יְמִין יְעָשָׂה חִיל:
יְמִין יְרֻמְמָה יְמִין יְעָשָׂה חִיל: לֹא אַמּוֹת בְּיַיִן
אַחֲרָה וְאַסְפֵּר מַעֲשֵׂיָה: יִסְרָאֵל יִסְרָאֵל יְהָה וְלִפְנֵי
לֹא נְתַנָּנִי: פְּתַחְיִלִי שְׁעִירִצְדִּיק אַכְאָבָם
אַדְּהָה יְהָה: זְרַחְיָה שְׁעִירִצְדִּיק יְבָאָבָם:

אַדְּה בְּעַנְיָנִי וְתַחִילִי לִישְׁוֹעָה: אָוֹרָד
אַבְנָן מְאֹסָן הַבּוֹנִים הַיָּתָה לְרָאשׁ פָּנָה:
מִיאָת יְהִיתָה וְאֵת הַיָּאָנְפָלָת בְּעִינֵינוּ:
זְדָה הַיּוֹם עָשָׂה יְגִילָה וּנְשָׁמָחָה בָּוּ: אָבָן
מְאֹה וְהַ

אָנָא יְהֹשִׁיעָה נָא: אָנָא יְהֹשִׁיעָה נָא:
אָנָא יְהֹצְלִיחָה נָא: אָנָא יְהֹצְלִיחָה נָא:
בָּרוּךְ הַבָּא בְּשָׁם יְבָרְכָנוּכָם מִבֵּית יְהָה: בָּרוּךְ

בָּרוּךְ הַפָּצָרָה In distress I called on the Lord, and the Lord answered me with enlargement. The Lord is for me, I will not fear; what can man do unto me? The Lord is with me and with those who help me; I therefore shall see the confusion of those who hate me. It is better to trust in the Lord, than to rely on man. It is better to trust in the Lord, than to rely on princes. If all the heathen surround me, by the name of the Eternal, I will cut them off; surrounded here, surrounded there, by the name of the Eternal, I will cut them off. They swarmed around me like bees, they flashed around me like a fire of thorns; but in the name of the Eternal, I will cut them off. They did thrust sore at me to overthrow me, but the Eternal supported me. The Lord is my strength and song, and he is become my salvation. The voice of song of victory and salvation resounds in the tabernacles of the righteous; the right hand of the Lord hath done valiantly. The right hand of the Lord is exalted, the right hand of the Lord hath done valiantly. I shall not ye die, but live, and declare the works of the Lord. He hath indeed chastised me, but he hath not given me over unto death. Open the gates of righteousness for me, that I may enter through them, to praise the Lord. This is the gate of the Lord into which the righteous shall enter. I will praise thee, for thou hast answered me, and art become my salvation. I will, &c. The stone which the builders rejected, is become the corner head-stone. The stone &c, This is from the Lord; it is marvellous in our eyes. This is from &c. This is the day which the Lord hath appointed, we will rejoice, and be glad thereon. This, &c.

O Lord! save us now, we beseech the.

O Lord! save us now, we beseech the.

O Lord! grant us now prosperity, we beseech thee.

O Lord! grant us now prosperity, we beseech thee.

Blessed be he who cometh in the name of the Lord; blessed are ye from the house of the Lord Blessed, &c.

אל ייְהִי אָסְרוּתָג בְּעַבְתָּתִים עַד קְרֻנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ: אֶל ייְהִי אַתָּה וְאַתָּה אָתָּה אַרְזָמָמָךְ: אֶל
הַוּדָה לִי בִּיטּוֹב בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ: הַוּדָה

יְהִלְלוֹה ייְהִי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מְעַשֵּׁה: וְנַחֲסִידֵיכְךָ
צָדִיקִים עֹשֵׂי רְצׂוֹנָה וּכְלַעֲמָה בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּרִנָּה יְהוָה וַיְבָרַכְךָ וַיְשַׁבַּחָךָ וַיְפִאַרְךָ וַיְרַומְּמָךָ
וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ וַיִּמְלִיכּוּ. אַת שְׁמָךְ מַלְכֵנוּ
בַּי לְךָ טֹב לְהַזְדֹּת וְלִשְׁמָהּ נָאָה לִזְמַר בַּי
מְעוֹלָם וְעַד עַזְלָם אַתָּה אֶל:

הַוּדָה לִי בִּיטּוֹב בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
הַוּדָה לְאֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
הַוּדָה לְאַדְנֵי הָאַדְנִים בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
לְעִשָּׂה נְפָלָות גְּדָלוֹת לְבָהוּ בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
לְעִשָּׂה הַשְׁמִים בְּתַבּוֹנָה בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
לְרוֹקֵע הָאָרֶץ עַל־הַמִּים בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
לְעִשָּׂה אָוָרִים גְּדָלִים בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
אַת־הַשָּׁמֵשׁ לְמִמְשָׁלָת בַּיּוֹם בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:
אַת־הַיְרֵחַ וּכֹכְבִים לְמִמְשָׁלָת בְּלִילָה בְּלִילָה:
לְמִבֵּה מִצְרַיִם בְּכָבוֹדֵיכָם בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ:

God is Lord: and it is he who hath granted us light. Bring the sacrifice bound with myrtle branches to the horns of the altar. God is Lord, &c. Thou art my God, and I will praise thee! O my God! will extol thee. Thou art &c. O give thanks unto the Lord, for he is good, for his mercy endureth for ever. O give thanks. &c.

All thy works, o Lord! shall praise thee; thy pious servants, with the righteous who perform thy will, and thy people, the house of Israel, with joyful song shall give, thanks, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctify, and acknowledge thy kingly name, O our King! for to thee it is proper to offer thanksgiving, and pleasant to sing praise to thy name; for thou art God from everlasting to everlasting. Blessed art thou, O Lord! a King adored with praises.

וְהַלְלֵנִי O give thanks unto the Lord, for he is good, for his mercy endureth for ever.

O give thanks to the God of gods: for his mercy endureth for ever.

O give thanks to the Lord of lords: for his mercy endureth for ever.

To him who alone performeth great wonders: for his mercy endureth for ever.

To him who created the heavens with wisdom: for his mercy endureth for ever.

To him who stretched out the earth above the waters: for his mercy endureth for ever.

To him who made great lights; for his mercy endureth for ever.

The sun to rule by day; for his mercy endureth for ever.

The moon and stars to rule by night; for his mercy endureth for ever.

To him who smote the first-born of the Egyptians; for his mercy endureth for ever.

וַיֹּצַא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 בַּיָּד חֻקָּה וּבְזָרּוּעַ גַּטְיוֹת כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 לְגִזְרַת יִסְׁסּוֹף לְגִזְרִים כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 וְהַעֲבֵיר יִשְׂרָאֵל בְּתֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 וְגַעַר פְּרֻעָה וְחִילוֹ בְּיִסְׁסּוֹף כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בְּמִדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 לְמִפְּהָרָה מֶלֶכִים גָּדְלִים כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 וַיַּהֲרֹג מֶלֶכִים אֲדִירִים כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 לְסִיחָן מֶלֶךְ הָאָמָרִי כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 וְלַעֲזֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 וַיִּתְהַזֵּן אֶרֶץ לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 נַחֲלָה לִיְשָׂרָאֵל עַבְדָוֹ כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 שָׁבֵשְׁפָלָנוּ זְבָרְלָנוּ כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 וַיַּפְרַקְנוּ מִצְרָיָנוּ כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 נִתְּנוּ לָהֶם לְכָלְבָשָׂר כִּי לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 הַזָּדוּ לְאֵל הַשָּׁמִים

נִשְׁמָת בְּלִיחִי תְּבִרֵךְ אַתְּ שְׁמָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְרוּחַ כְּלִיבָשָׂר תְּפָאָר וּתְרוּמָם זְבָרָה מְלָכָנוּ
 תְּמִידָה מִן-הָעוֹלָם וּעֲד-הָעוֹלָם אֲפָה אַלְּ
 וּמְבָלָעָדִיךְ אֵין לְנוּ מֶלֶה גּוֹאָל וּמוֹשִׁיעַ פָּרָת

And brought forth Israel from among them; for his mercy endureth for ever.

With a mighty hand and an streched-out arm; for his mercy endureth for ever.

To him who divided the Red Sea; for his mercy endureth for ever.

And caused Israel to pass trough the midst of it, for his mercy endureth for ever.

But overthrew Pharoah and his host in the Red Sea; for his mercy endureth for ever.

To him who led his people through the wilderness; for his mercy endureth for ever.

To him who smote great kings; for his mercy endureth for ever.

To him who slew mighty kings; for his mercy endureth for ever.

Even Sihon, king of the Amorites; for his mercy endureth for ever.

And Og, king of Bashan; for his mercy endureth for ever.

And gave their land for an inheritance; for his mercy endureth for ever.

Even an inheritance to his servant Israel; for his mercy endureth for ever.

Who remembered us in our low state; for his mercy endureth for ever.

And redeemed us from our oppressors; for his mercy endureth for ever.

Who giveth food to all flesh; for his mercy endureth for ever.

O give thanks unto the God of heaven for his mercy endureth for ever.

॥ The breath of all living bless thy name, O Lord, our God! the spirit of all flesh, continually glorify and extol thy memorial, O our King! thou art God from eternity to eternity; besides thee, we acknowledge neither king, redeemer, or saviour; thou redeemest, deliverest, maintainest, and compassionatest us, in all times of

ומציאן ומפרגנס ומרחים בכל־עת צורה וצוקה
 אין לנו מלך אלא אתה: אלהי הראשונים
 והאחרונים. אלהו כל־בריות אדוֹן כל־
 תולדות המהיל ברב התשבחות המנהג
 עולמו בחסד ובריותיו ברחמים. ווי לאננים
 ולאישן. המועדר ישנים והמקיז נרדמים.
 והמשיח אלמים. ומהTier אסורים והסתור
 נופלים והזקיף כפויים. לך לבדה אנחנו
 מודים. אלהינו מלא שירה כים ולשונו רנה
 בהמון גליו ושבתוינו שבח כמרחבי רקייע.
 ועינינו מאירות כשמש וכירח. וירינו פרושות
 בגשר שמים. ורגלינו קלות באלוות: אין
 אנחנו מספיקים להודות לך יי אלהינו ואלהי
 אבותינו. וברך את־שםך. על־אתה מאלה
 אלהי אלפי אלפים ורבך רבבות פעים התזבוח
 שעשית עמי־אבותינו ועטנו: ממצרים נאלתנו
 יי אלהינו ו מבית עברים פריתנו ברעב וננתנו
 ושבע כלכלתנו. מחרב הצלתנו. וمبر
 מלטהנו ומחלים רעים ונאמנים דליתנו: עד
 הנה עזינו רחמיך. ולא עזובנו חסיך. ואל

trouble and distress; we have no King but thee. Thou art God of the first ages, and God of the last ages, God of all creatures; Lord of all production; thou art adored with all manner of praise; who governeth the universe with tenderness, and his creatures with mercy. Lo! the the Lord neither slumbereth nor sleepeth, but rouseth those who sleep: looseth those that are bound: supporteth the fallen; and raiseth those who are bowed down: and therefore thee alone do we worship. Were our mouth filled with melodious song as the sea is with water; our tongues shouting loudly as its roaring billows; our lips extending with praise, like the widespread firmament: our eyes sparkling like the sun or the moon: our hands extended like the eagles ^a wings, our feet swift as the hinds, we nevertheless, are incapable of rendering sufficient thanks unto thee, O Lord, our God! and the God of our fathers: or, to bless thy name, for one of the innumerable benefits which thou hast conferred upon us and our ancestors. For thou, O Lord, our God didst redeem us from Egypt, and release us from the house of bondage; in time of famine didst thou sustain us: and in plenty provide for us. Thou didst deliver us from the sword; save us from the pestilence and from many sore diseases. Hitherto thy tender mercies have supported us; and thy kindness hath not forsaken us. O Lord our God! thou wilt not forsake us in future,

תטשנוי אַהֲנוּ לְגַזְחָה: עַל־פָּנָיו אֲבָרִים שְׁפָלָגָת
בָּנוּ. וּרֹוחַ נְשָׁמָה שְׁנַפְחָת בְּאַפְנֵנוּ וְלֹשׁוֹן אֲשֶׁר
שְׁמַת בְּפִינוּ: הַזְּהָם יוֹדוֹ וַיְבָרְכוּ וַיְשַׁבְּחוּ וַיְפָאַרְוּ
וַיְרַזְבְּמוּ וַיְעַרְיוּצּוּ וַיְקַהְיִשּׁוּ וַיְמַלְיכּוּ אֶת־שְׁמָךְ
מַלְכֵנוּ: בַּיְכַלְפָה לְהַזְהָה. וַכָּל־לֹשׁוֹן לְהַ
תְּשַׁבָּע. וַכָּל־בְּרָהָה לְהַתְּכַרְעָה. וַכָּל־קְוָמָה
לְפָנֵיהֶת תְּשַׁתְּחֹורָה. וַכָּל־לְבָבּוֹת יְרָאָה. וַכָּל־
קָרְבָּה וַכָּלִזּוֹת יַזְמְרוּ לְשָׁמָךְ. בַּכָּבֵר שְׁבָתוֹב בְּלַ
עַצְמוֹתֵי הָאָמְרָנָה יְמִינֵי בְמִזְמָה מַצִּיל עֲנֵי מַחְזָקָ
מַמְפָנוּ וְעֲנֵי זָאַבְזָן מְגֹזְלָן: מִי יַדְמַה־לָהּ וּמִי
יַשְׂהַדְקָה וּמִי יַעֲרַה־לָהּ. הַאֲלָה הַגְּדוֹלָה הַגְּבוֹרָ
וְהַנּוֹרָא אֵל עַלְיוֹן קִנְהָה שְׁמָים וְאָרֶץ: נַהֲלָה
וְנַשְּׁבָחָה וְנַפְאָרָה וְנַגְרָה אֶת־שְׁמָךְ קָדְשָׁךְ.
כְּאָמָר לְדוֹד בְּרָכִי נְפָשִׁי אֶת־יְיָ וַכָּל־קָרְבָּי
אֶת־שְׁמָךְ קָדְשָׁו: הַאֲלָה בְּתַעַצְמֹות עַזָּה:
הַגְּדוֹלָה בְּכֻבּוֹד שָׁמָךְ: הַגְּבוֹר לְגַנְצָה וְהַנּוֹרָא
בְּנוֹרָאָתָה: הַמֶּלֶךְ הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסְאָרָם וְגַשְׁאָ:

שׁוֹכוֹן עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ שָׁמוֹן וְכַתּוֹב
רְגָנוּ צְדִיקִים בַּיְ לִישְׁרִים נָאָה תְּהִלָּה :

בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל, וּבְדָבָרִי צְדִיקִים

Therefore the members which thou hast branched out in us, the spirit and soul which thou hast breathed out in our nostrils and the tongue which thou hast placed in our mouths; lo! they shall worship, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctify, and sing unto thy name, our King! every mouth shall adore thee, and every tongue shall praise thee: every knee shall bend: every rational being shall worship thee: every heart shall fear thee: the inward part and reins shall sing praise unto thy name: as it is written. All my bones shall say O Lord! who is like unto thee? who delivereth the weak from one of superior strength, the poor and needy from his oppressors. Who is like unto thee? who is equal unto thee? who can be compared unto thee? great, mighty and tremendous God! most high God! possessor of heaven and earth! We will praise adore, glorify, and bless thy name: so saith David, Bless the Lord, O my soul! and all that is within me, bless the holy name. O God! who art mighty in thy strength who art great by thy glorious name! mighty for ever! tremendous by thy faithful acts!

מלך The King! who sitteth on the high and exalted throne, inhabiting eternity, most exalted, and most holy is his name; and it is written; Rejoice in the Lord, O Ye righteous, for the just praise is comely. With the mouth of the upright shalt thou be extolled blessed with the lips of the righteous; sanctified with the tongue

תְּהִבְרָךְ, וּבְלַשׁוֹן מִסְּרִירִים תְּהִרְזֶם, וּבְקָרְבָּן
קְדוּשִׁים תְּהִקְדֶּשָׁ:

וּבְמִקְהָלוֹת רַבּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּרִנָּה יְתִפְאֵר שְׁמַךָ מִקְבָּנוּ בְּכָלְ-דָּזָר וְרוֹרָה:
שְׁפַנְןָ חֹבְרָתָּכָּל-יִצְׁוּרִים לְפָנֵיכָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ: לְהִזְׁדֹּרְתָּכָה לְהַלְלָתָשְׁבָתָ
לְפָאֵר קְרוּםָם לְהִידָּר לְבָרָךְ לְעַלָּה וּלְקָלָם
עַל-כָּלְ-דָּבָרִי שִׁירָתָּכָה וְתְשִׁבְחוֹתָּכָה דָּודָ
בְּזִדְיָשִׁי עַבְדָּךְ מִשְׁיחָךְ:

יְשַׁתְּבָחַ שְׁמַךָ לְעַד מַלְפָנֵנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
וְהַקְדוֹשָׁ בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ: בַּיְלָה נָאָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה הַלְלָה וּמְרָה עֹזָה
וּמִמְשָׁלָה נְצֵחָ גָּדְלָה וְגָבוֹרָה פְּתָחָה וּתְפָאָרָה
קְדָשָׁה וּמִלְכָוֹת בְּרִכּוֹת וְהַזְׁדָאוֹת מַעַתָּה וְעַד
עוֹלָם: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בְּתְשִׁבְחוֹתָה
אֵל הַהַזְׁדָאוֹת אַדְזָן הַנְּפָלָאֹת הַבּוֹחָר בְּשִׁירִי
זְמָרָה מֶלֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים: הַשְׁזִיר חַק.

This is said on the first nights.

וּבְכָן נִיהִי בְּחָצֵי הַלִּילָה:
אוֹ רֹוב נְסִים הַפְּלִיאָתָה
בַּלִּילָה:

et the pious; and in the midst of saints shalt thou be praised.

וּבְמִקְהָלוֹת And in the congregation of many thousands of thy people, the house of Israel, shall thy name, O our King! be glorified in song, throughout all generations; for such is the duty of every created being, towards thee, O Lord, our God! and the God of our fathers, to render thanks, to praise, extol, glorify, exalt, ascribe glory, bless, magnify, and adore thee, with all the songs and praises of thy servant David, the son of Jesse, thine anointed.

יְשַׁחַנְתָּה Thy name shall be praised for ever, almighty great and holy King, in heaven and in earth; for unto thee, O Lord, our God! and the God of our fathers, be seem for evermore song and praise, hymn and psalm, strength and dominion; victory, power and greatness, adoration and glory; holiness and majesty; blessing and thanksgiving, from now and for evermore. Blessed art thou, O Lord, Almighty King; glorified with praises; most worthy of thanksgivings; Lord of miracles, who delighted in the songs of psalmody; King! Almighty and Eternal!

This is said on the first night.

וְכֹן And thus it came to pass at midnight.

וְנִזְמַן Then didst thou perform abundant miracles in the night.

בְּרָאֵשׁ אֲשָׁמָרוֹת זֶה
 גָּר צָדָקָ נְצָחָתוֹ בְּנֶחָלָם לוֹ
 נְיָהִ בְּחָצֵי הַלִּילָה
 דְּנִתְּ מֶלֶךְ גָּרָר בְּחָלוּם
 הַפְּחַדְתָּ אֲרָמִי בְּאַמְשָׁ
 וַיַּשְׁרָאֵל יִשְׁרָאֵל לְאָל וַיַּכְלֵל לוֹ
 וַיַּהַי בְּחָצֵי הַלִּילָה
 וְרָע בְּכָורי פְּתָרוֹס מְחָצָת בְּחָצֵי הַלִּילָה
 חִילָם לֹא מָצָאו בְּקוּם
 טְפַת נְגִיד חְרוֹשָׁת סְלִיתָ כְּכֹוּבִי לִילָה
 וַיַּהַי בְּחָצֵי הַלִּילָה
 יְעֵץ מְחַרְף לְנוֹפָפָאוֹ הַוּבָשָׂת פְּגָרִיו בְּלִילָה
 כְּרָע בֵּל וּמְצָבָו בְּאַיְשָׁוּן לִילָה
 לְאִישׁ חַמּוֹדוֹת נְגָלָה רָז חַזּוֹת
 וַיַּהַי בְּחָצֵי הַלִּילָה
 מְשַׁתְּכָר בְּכָלִי קְדָשׁ נְהָרָג בּוֹ בְּלִילָה
 נְוַשְׁעַ מְפֹור אֲרִיוֹת פּוֹתָר בְּעַתּוֹתִי לִילָה
 שְׁנָאָה נְטָר אֲגַנְיִ וּכְתָב סְפָרִים בְּלִילָה
 וַיַּהַי בְּחָצֵי הַלִּילָה
 עַזְרָתָ נְצָחָה עַלְיוֹ בְּנֶדֶר שְׁנָה לִילָה

In the beginning of the first-watch of this night.

The righteous possessor for God (Abraham) conquered when he divided his company at night.

And it came to pass at midnight.

לְנָה Thou didst threaten the King of Gerar with death, in a dream at night.

Thou didst terrify the Syrian in the dead of night.

And Israel wrestled with an mangel, and overcame him in night time.

And it came to pass at midnight.

עַמְלָךְ The first-born of the Egyptians didst thou crush at midnight.

Their strength found them not when they arose in night time.

The swift army of the prince of Harosheth didst thou read dow the stars of the night.

And it came to pass at midnight.

צָעִיר The blasphemer who imagined to lift up his hand against my beautiful habitation, didst thou frustrate by the number of his slain in night time.

The idol Bel, and its statue was overthrown in the darkness of night.

To the meritorious man the secret was revealed in a vision at night time.

And it came to pass at midnight.

מִשְׁתְּכָר He who got drunk in the holy vessel was slain that night.

He (Daniel) who was delivered from the den of lions, interpreted thy dreadful dreams of the night.

The Agagite cherished enmity, and wrote letters at night.

And it came to pass at midnight.

שׁוֹרֶת Thou didst awaken thy all-conquering power against him by disturbing the sleep of the king in night time.

פָּרָה תְּרוּזָה לְשׁוֹמֵר מֵהָ
אָרֶחָ כְּשׁוֹמֵר וְשָׁחָ אַתָּא בְּקָר וְגַם
וַיְהִי בְּחָצֵי הַלְּילָה:
לְילָה:
קָרְבָּ יוֹם אֲשֶׁר הַוָּא לֹא יוֹם וְלֹא
רַם הַוְּדָעָ בֵּי לֹה יוֹם אֲפָה לֹה
שׁוֹמְרִים הַפְּקָרָד לְעִירָה בְּלִיהִים וּבְלִיהִילָה:
לְילָה:
פָּאֵיר פָּאֹור יוֹם חַשְׁבָּת
וַיְהִי בְּחָצֵי הַלְּילָה:

This is said the second night.

וְכֹן וְאָמְרָתָם זָכָח פֶּסֶח :

אָמֵץ גִּבְוֹרֶתְּךָ חַפְלָאתָ
בֶּרֶאשׁ כָּל מִזְעָדוֹת נִשְׁאָתָ
גָּלִית לְאָזְרָחִי חַצּוֹת לִילָ

וַיֹּאמֶרְתֶּם זְכָה פֶּסְחָה:

בְּפִסְחָה : הַלְתִיּוּ דְפִקְתָּה כְחֹם הַיּוֹם
בְּפִסְחָה : הַסְעִיד נֹצְצִים עֲגֹת מִצּוֹה
פִסְחָה : וְאַלְהַבְקָר רַץ זָכָר לְשׁוֹר עַרְקָה

וְאָמַר תִּתְהִלֵּן זָכָר פֶּשֶׁחָ:

עַמּוֹ סְדוּרִים וְלַחֲטוֹ בְּאַשׁ פֶּסֶח :

Thou wilt tread the wine-press, when saying to the watch-man, what of the night?

Let the watchman (Israel) say aloud, the morning is come after night.

And it came to pass ad midnight.

וְכֹרֵךְ O may the day draw night, when there is neither day nor night.

O thou Most High! make known, that unto thee appertineth the day and the night two.

Appoint watchmann for the city (Jerusalem) for all day and all night.

Θ illuminate like the splendor of the day, the darkness of night.

And it came to pass at midnight.

This is said on the seeond night.

וְכֹנְכֵן And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

אָמֵץ Thy mighty power didst thou wonderfully display on the Passover.

Above all solemn feasts didst thou exalt the Passover.

Thou didst reveal to the Oriental (Abraham) the miracles performed in the midst of the night of Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of Passover.

דָּלְתָּיו Thou didst appear unto him in the heat of the day, on the Passover.

He entertained the angels with unleavened cakes on the Passover.

And he ran to the herd, as a memorial of offerings of the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

וְעַמּוֹן The inhabitants of Sodom provoked God to anger, and they were consumed with fire; on the Passover.

Lot was delivered, who baked unleavened cākes for the angels of Passover.

חַלֵּץ לֹוט מִמֶּה וּמִצּוֹת אֲפָה בְּקַץ פֶּסֶחָ :
 טָאַטָּאָה אַדְמָת מָוֵף וְנוֹזֵב עַבְרָה בְּפֶסֶחָ :
 וְאַמְרָתָם זָבֵחַ פֶּסֶחָ :
 יְהָ רָאֵשׁ בְּלִיאָוֹן מִחְצָת בְּלִיל שָׁמֹר פֶּסֶחָ :
 בְּבִיר עַלְבִּונְבִּכּוֹר פֶּסֶחָת בְּדָם
 לְבָלָתִי הַת מִשְׁחִית לְבָא בְּפֶתַחִי
 וְאַמְרָתָם זָבֵחַ פֶּסֶחָ :
 מִסְגָּרָת סָגָרָה בְּעַתּוֹתִי
 נְשָׁמָרָה מְדִין בְּצָלֵל שָׁעָרִי עָמָר
 שְׁהָפוּ מִשְׁמָנִי פּוֹל וּלוֹד בִּיקָדְ יְקוֹד
 וְאַמְרָתָם זָבֵחַ פֶּסֶחָ :
 עַזְדָּה הַיּוֹם בְּנוֹב לְעַמּוֹד עַד גַּעַת עֲוֹנָת פֶּסֶחָ :
 פָּס יָד כְּתָב לְקַעַקָּע צָוֵל
 צָפָה הַצְּפִית עַרְוָק הַשְּׁלִיחָן
 וְאַמְרָתָם זָבֵחַ פֶּסֶחָ :
 קָהָל בְּגַסְה הַדָּסָה לְשִׁלְשָׁ צוֹם
 רָאֵשׁ מִבֵּית רְשַׁעַמְחָצָת בְּעֵין חַמְשִׁים
 שְׂתִּי אֶלְהָ רְגֻע תְּבִיא לְעוֹזִית
 תְּעֹז יְדָה תְּרוּם יְמִינָה בְּלִיל הַתְּלִידָשׁ חָג
 וְאַמְרָתָם זָבֵחַ פֶּסֶחָ :

Thou didst sweep the land of Moab and Noph, when thou didst pass through on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

¶ O Lord! thou didst wound the head of the first-born, on the night of the Passover.

O Omnipotent! yet didst thou pass over thy first-born son, (Israel) being marked with the blood of the sacrifice of the Passover.

Not suffering the destroyer to enter my doors on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

¶ פְּסָנְדָּר The strong and fortified city, was surrendered at the time of the Passover.

Midian was destroyed by the cake of barley bread, like the offering of an omer of barley on the Passover.

The mighty men of Pul and Lud were destroyed with burning conflagration the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

¶ הַיְ The King abode yet in Nob this day, till the time of the Passover.

The part of the hand which wrote the destruction of the foundation of the empire of Babilon, on the Passover.

Even at the time when the watch was set, and the table prepared on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

¶ הַנְּ Esther gathered the congregation to fast three days on Passover.

The sworn enemy (Haman) didst thou cause to be executed on the gallows of fifty cubits high, on the Passover.

These two things shalt thou bring in a moment on Utz, on the Passover.

Thine hand will then be victorious, and thy righthand exalted, on the night when was sanctified the festival of the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :

אֲחִיר בְּמַלְוִכָּה . בָּחוֹר בְּהַלְכָה . גִּנְזָרְיוֹ יֹאמְרוּ לוֹ :
 לֹה וְלֹה . לֹה בִּי לֹה . לֹה אֲפִי לֹה . לֹה יְיַעַדְתָּ לֹה :
 כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :
 דָּגְנָול בְּמַלְוִכָּה . דָּדוֹר בְּהַלְכָה . וְתִיקְיָוִי יֹאמְרוּ לוֹ :
 לֹה וְלֹה . לֹה בִּי לֹה . לֹה אֲפִי לֹה . לֹה יְיַעַדְתָּ לֹה :
 כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :
 וְגַאי בְּמַלְוִכָּה . חִסִּין בְּהַלְכָה . טְפָסְרִיוֹ יֹאמְרוּ לוֹ :
 לֹה וְלֹה . לֹה בִּי לֹה . לֹה אֲפִי לֹה . לֹה יְיַעַדְתָּ לֹה :
 כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :
 יְחִיד בְּמַלְוִכָּה . פְּבִיר בְּהַלְכָה . לְמוֹדְרוֹיִוּ יֹאמְרוּ לוֹ :
 לֹה וְלֹה . לֹה בִּי לֹה . לֹה אֲפִי לֹה . לֹה יְיַעַדְתָּ לֹה :
 כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :
 מְרוּם בְּמַלְוִכָּה . נֹרָא בְּהַלְכָה . סְמִיכְיוֹ יֹאמְרוּ לוֹ :
 לֹה וְלֹה . לֹה בִּי לֹה : לֹה אֲפִי לֹה . לֹה יְיַעַדְתָּ לֹה :
 כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :
 עֲנֵנוּ בְּמַלְוִכָּה . פּוֹרָז בְּהַלְכָה . צְדִיקְיוֹ יֹאמְרוּ לוֹ :
 לֹה וְלֹה . לֹה בִּי לֹה . לֹה אֲפִי לֹה . לֹה יְיַעַדְתָּ לֹה :
 כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :
 קְדוֹשָׁ בְּמַלְוִכָּה . רְחוּם בְּהַלְכָה . שְׁנָאָנוּ יֹאמְרוּ לוֹ :
 לֹה וְלֹה . לֹה בִּי לֹה . לֹה אֲפִי לֹה . לֹה יְיַעַדְתָּ לֹה :
 כִּי לֹא נָאָה . כִּי לֹא יָאָה :

תקיר במלוכה . חוטף במלכה . חמיינו יאמרו לו :
להך אלה . להך כי להך . להך אף להך . להך הפטלכה :
כי לו נאה . כי לו יאה :

לשנה הכא בירושלים :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם . בורא
פרי הגפן :

Drink the Glass of Wine leaning, and say the Grace after
drinking Wine.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם . על הגפן
ועל פרי הגפן ועל תניבת השדה ועל ארץ
חמדך טובך ורחבה שרצית והנחלת
לאבותינו לאכול מפריher ולשבוע מטובה .
رحم יי אהינו על ישראל עמה ועל ירושלים
עדך . ועל ציון משפטך בבודה . ועל מזבחך .

לשנה The coming year, O bring us to Jerusalem.

ברוך Blessed art thou, O Lord, our God! King of the
universe, Creator of the fruit of the wine.

ברוך Blessed art thou, O Eternal our God! King of the
universe, for the wine, and the fruits of the wine, and for
the increase of the field, and for that desirable, good and
sample land, which thou wast pleased to cause our ances-
tors to inherit, to eat of the fruit thereof, and to be
satisfied of the goodnes thereof. Have compassion on us,
O Eternal, our God! and on thy people Israel: on Jerusalem
thy city; on Zion the tabernacle of thy glory, on thine

וְעַל הַיְכָלָה, וּבְנְהָרָה יְרוּשָׁלָם עִיר הַקָּדָשׁ,
 בְּמִתְרָה בְּיָמֵינוּ. וְהַעֲלִינוּ לְתוֹכָה, וְשִׁמְחָנוּ
 בְּבָנִינָה, וְנִאֲכַל מִפְרִיה וְנִשְׁבַּע מִטּוֹבָה וְנִבְרַכָּה
 עַל יְחִיָּה בְּקָדְשָׁה וּבְתָהָרָה, לשכה וּרְצָחָה וּחְלִיצָנָה;
 בַּיּוֹם הַשְׁבָת הַזָּה וְשִׁמְחָנוּ בַּיּוֹם חַג הַמְצָוֹת הַזָּה;
 כִּי אַתָּה ייְהוָה טֹב וּמַטִּיב לְכָל וְנוֹדֵה לְךָ עַל
 הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן. בָּרוּךְ אַתָּה ייְהוָה
 עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן:
 נְרָצָה כִּי כָּבֵר רָצָה אֱלֹהִים אֶחָד מַעַשֵּׂיךְ.

If the ceremony, in commemoration of the Passover, is thus solemnly completed, it will be as acceptable in the presence of the Lord, as the actual offering of the Passover lamb. After which they may not eat or drink any thing for the remainder of the Night, except Water, Tea, or coffee.

חֶסֶל סְדוּר פֶּסַח בְּהַלְכָתָה. בְּכָל מִשְׁפָטו וְחִקְרָתוֹ:

altar and on thy temple. O rebuilt the holy city (Jerusalem), in our days and lead us up thereto: and cause us to rejoice therein, that we may eat of the fruit thereof, and be satisfied with its goodness, and bless thee in holiness and purity. (and be pleased to grant us rest on this sabbath-day) and cause us to rejoice on this day of the feast of unleavened Cakes; for thou, O Lord! art good, and beneficent to all: we, therefore will thank thee for the land, and for the fruit of the wine, Blessed art thou, O Eternal! for the land, and for the fruit of the vine.

חֶסֶל The commemoration of the Passover is now accom-

בְּאָשָׁר זָכִינוּ לְסִדר אֹתוֹ, פִּנּוּ גִזְפָּה לְעַשְׂוָתוֹ:
 זֶה שָׁוֹכֵן מְעוֹדָה, קְוָמָם קְהַל מֵפָנֶה:
 קְרַב נְהַל נְטִיעִי בְּנָה, פְּרָזִים לְצִיוּן בְּרֶפֶה:
 אֲדִיר הָוָא, יְבָנָה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בְּמַהְרָה:
 בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֶל בְּנָה, אֶל בְּנָה,
 בְּנָה בֵּיתָךְ בְּקָרוֹב, בָּחוֹר הָוָא, גָּדוֹל הָוָא,
 דָּנוֹל הָוָא, יְבָנָה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, אֶל בְּנָה, אֶל
 בְּנָה, בְּנָה בֵּיתָךְ בְּקָרוֹב: הָדוֹר הָוָא, וְתִיק
 הָוָא, זְפָאָה הָוָא, יְבָנָה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בְּמַהְרָה:
 בְּמַהְרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֶל בְּנָה, אֶל בְּנָה,
 בְּנָה בֵּיתָךְ בְּקָרוֹב: חָסִיד הָוָא, טָהוֹר הָוָא,
 יְחִיד הָוָא, יְבָנָה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בְּמַהְרָה
 בְּמַהְרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב, אֶל בְּנָה, אֶל בְּנָה,
 בְּנָה בֵּיתָךְ בְּקָרוֹב: פְּכִיר הָיָא, לְמַוד הָוָא,
 מֶלֶךְ הָוָא. יְבָנָה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב, בְּמַהְרָה,

plished; according to its order, all its formalities and customs: as we have thus arranged it, O may we also merit the actual observance thereof. O most holy! thou who dwellest on high, rise up an humble people, of whom it was said, who can number them? O hasten to lead the established plant, (Israel) and to bring the redeemed to Zion with joyful song.

במהירה; בימינו בקרוב אל בנה; אל בנה;
 בנה ביתה בקרוב. נאור הוא. סגיב הויא;
 עוזו הויא. בנה ביתו בקרוב. במהירה;
 במהירה. בימינו בקרוב. אל בנה; אל בנה;
 בנה ביתה בקרוב. פודה הוא. ציק הויא;
 קדוש הויא; בנה ביתו בקרוב; במהירה;
 במהירה; בימינו בקרוב. אל בנה; אל בנה;
 בנה ביתה בקרוב; רחים הויא. שדי הויא
 פקוף הויא. בנה ביתו בקרוב. במהירה;
 במהירה. בימינו בקרוב. אל בנה; אל בנה;
 בנה ביתה בקרוב;

אלמעטיגער גאט נון בויא דין טומפל שירה. אללו שיר! אונד
 אללו באולד אין אונערן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון
 בויא נון בויא דין טומפל שירה. בארמיהרציגער גאט נון
 בויא דין טומפל שורה. אללו שיר. אונד אללו באולד אין
 אונערן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא.
 דין טומפל שירה: גורש גאט רעמיינר גאט נון בויא דין
 טומפל שירה. אללו שיר אונד אללו באולד אין אונערן טאגן
 שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון בויא דין טומפל
 שירה: הוכיר גאט, ווערדיגר גאט, זיסר, העניטר גאט,
 נון בויא דין טומפל שירה. אללו שיר אונד אללו באולד. אין
 אונערן טאגן שירה. יא שירה. נון בויא נון בויא נון
 בויא דין טומפל שירה: טונליבר גאט, יודשר גאט, נון בויא

דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה: אַלּוּ שִׁיר אָונְד אַלּוּ בַּאלְד אֵין אָוְנוּרָן טַאְנְשׁ שִׁירָה. יוֹא שִׁירָה. נָנוּ בּוֹיָא נָנוּ בּוֹיָא נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה. כְּרַעַפְטִיגָר נָאָט. לְעַבְעַדְרִיגָר נָאָט. מַעֲכַטְיָגָר נָאָט. נָאָט נָאָט הַאַפְטִיגָר נָאָט. סַעַנְפְטִיגָר נָאָט. עַוְינְגָר נָאָט. נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה. נָנוּ אַלּוּ שִׁיר. אָונְד אַלּוּ בַּאלְד אֵין אָוְנוּרָן טַאְנָן שִׁירָה יוֹא שִׁירָה. נָנוּ בּוֹיָא נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה: פּוֹרְכְבָאָרָעָר גָּאָט. צְוֹפְעַרְזִיכְטְּלִיכָר גָּאָט. קִינְגְּלִיכָר גָּאָט. רִיכְר גָּאָט. נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה. אַלּוּ שִׁיר. אָונְד אַלּוּ בַּאלְד. אֵין אָוְנוּרָן טַאְנָן שִׁירָה יוֹא שִׁירָה. נָנוּ בּוֹיָא נָנוּ בּוֹיָא נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה. אַלּוּ שִׁינְר גָּאָט. חַרְוִיתְהַאַפְטָעָר גָּאָט. אֵין אָוְנוּרָן טַאְנָן שִׁירָה. יוֹא שִׁירָה. נָנוּ בּוֹיָא נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה: דְּוָא בִּזְוָת גָּאָט אָונְד זְקִינְגָר מְעָהָר. נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה. אַלּוּ שִׁיר אָונְד אַלּוּ בַּאלְד. אֵין אָוְנוּרָן טַאְנָן שִׁירָה, יוֹא שִׁירָה. נָנוּ בּוֹיָא נָנוּ בּוֹיָא דֵין טַעַמְפֵל שִׁירָה.

On the second [Night commence the counting of the Omer.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְמִצְוֹתֶיךָ וַצְוֹנוּ. עַל סְפִירַת הָעוֹמֶר:

בָּרוּךְ Blessed art thou, O Eternal, our Cod! King of the universe, who hath sanctified us with thy commandments, and commanded us to count the days of the **עַמְרָה**

הַיּוֹם יוֹם אַחֶר לְעַמְרָה:

עַמְרָה This is the first day of the **הַיּוֹם**

After the above Blessing say:

**יְהִי רָצֵן מֶלֶךְ נֶהָרָה יְהָוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בָּמִהָּרָה בִּימֵנוּ וְתַּן
חֶלְקָנוּ בְּתֹרְתְּךָ:**

May it be thy will, O Eternal, our God! and the God of our ancestors, speedily to rebuild thy holy temple in our days, and grant us a share in thy law.

**אֶחָד מֵי יְדָעָה, אֶחָד אֱנִי יְדָעָה, אֶחָד
אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:
שְׁנִים מֵי יְדָעָה, שְׁנִים אֱנִי יְדָעָה, שְׁנִי לְחוֹת
הַבָּרִית; אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ;
שְׁלִשָּׁה מֵי יְדָעָה, שְׁלִשָּׁה אֱנִי יְדָעָה, שְׁלִשָּׁה
אֲבוֹתָה; שְׁנִי לְחוֹת הַבָּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:
אֶרְבָּעָה מֵי יְדָעָה, אֶרְבָּעָה אֱנִי יְדָעָה, אֶרְבָּעָה
אַמְּהוֹת; שְׁלִשָּׁה אֲבוֹתָה, שְׁנִי לְחוֹת הַבָּרִית
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ;
חִמְשָׁה מֵי יְדָעָה, חִמְשָׁה אֱנִי יְדָעָה, חִמְשָׁה
חֲמִשִּׁי תּוֹרָה; אֶרְבָּעָה אַמְּהוֹת, שְׁלִשָּׁה אֲבוֹתָה:**

שְׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית: אֶחָד אֱלֹהִינוּ שֶׁבְשָׁמִים
וּבָאָרֶץ:

שְׁשָׁה מֵי יְדָעָה: שְׁשָׁה אֲנִי יְדָעָה שְׁשָׁה סְדָרִי
מְשָׁנָה: חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תּוֹרָה: אֶרְבֶּע אַמְּהוֹת:
שְׁלִשָּׁה אֲכּוֹתָה, שְׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית: אֶחָד
אֱלֹהִינוּ שֶׁבְשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

שְׁבָעָה מֵי יְדָעָה: שְׁבָעָה אֲנִי יְדָעָה, שְׁבָעָה
יְמִי שְׁבָתָא, שְׁשָׁה סְדָרִי מְשָׁנָה: חֲמִשָּׁה
חֲמִשִּׁי תּוֹרָה, אֶרְבֶּע אַמְּהוֹת: שְׁלִשָּׁה אֲכּוֹתָה
שְׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית: אֶחָד אֱלֹהִינוּ שֶׁבְשָׁמִים
וּבָאָרֶץ:

שְׁמֹנֶה מֵי יְדָעָה: שְׁמֹנֶה אֲנִי יְדָעָה: שְׁמֹנֶה
יְמִי מִילָה: שְׁבָעָה יְמִי שְׁבָתָא: שְׁשָׁה סְדָרִי
מְשָׁנָה: חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תּוֹרָה: אֶרְבֶּע אַמְּהוֹת:
שְׁלִשָּׁה אֲכּוֹתָה, שְׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית, אֶחָד
אֱלֹהִינוּ שֶׁבְשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

תְּשִׁבָּעָה מֵי יְדָעָה: תְּשִׁבָּעָה אֲנִי יְדָעָה: תְּשִׁבָּעָה
ירְחֵי לִידָה: שְׁמֹנֶה יְמִי מִילָה: שְׁבָעָה יְמִי
שְׁבָתָא, שְׁשָׁה סְדָרִי מְשָׁנָה, חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי
תוֹרָה, אֶרְבֶּע אַמְּהוֹת, שְׁלִשָּׁה אֲכּוֹתָה, שְׁנִי

לְחוֹתָה הַבְּרִית : אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשְׁמִים
וּבָאָרֶץ :

עֲשָׂרָה מֵי יָדָע : עֲשָׂרָה אָנָּי יָדָע . עֲשָׂרָה
הַבְּרִיאָה . תְּשָׁעָה יְרֵחִי לִידָה . שְׁמֹונָה יְמִי
מִילָה . שְׁבָעָה יְמִי שְׁבָתָא . שְׁשָׁה סְדִירִי
מִשְׁנָה . חֲמִשָּׁה חִמְשִׁי תּוֹרָה . אֶרְבָע אַמְהוֹת .
שְׁלִשָּׁה אֲבוֹת . שְׁנִי לְחוֹתָה הַבְּרִית . אֶחָד
אֱלֹהִינוּ שְׁבָשְׁמִים וּבָאָרֶץ :

אֶחָד עָשָׂר מֵי יָדָע . אֶחָד עָשָׂר אָנָּי יָדָע .
אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִיא . עֲשָׂרָה דְבָרִיא . תְּשָׁעָה
יְרֵחִי לִידָה . שְׁמֹונָה יְמִי מִילָה . שְׁבָעָה יְמִי
שְׁבָתָא . שְׁשָׁה סְדִירִי מִשְׁנָה . חֲמִשָּׁה חִמְשִׁי
תוֹרָה . אֶרְבָע אַמְהוֹת . שְׁלִשָּׁה אֲבוֹת . שְׁנִי
לְחוֹתָה הַבְּרִית . אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשְׁמִים
וּבָאָרֶץ :

שְׁנִים עָשָׂר מֵי יָדָע . שְׁנִים עָשָׂר אָנָּי יָדָע .
שְׁנִים עָשָׂר שְׁבָתִיא . אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִיא .
עֲשָׂרָה דְבָרִיא . תְּשָׁעָה יְרֵחִי לִידָה . שְׁמֹונָה
יְמִי מִילָה . שְׁבָעָה יְמִי שְׁבָתָא . שְׁשָׁה סְדִירִי
מִשְׁנָה . חֲמִשָּׁה חִמְשִׁי תּוֹרָה . אֶרְבָע אַמְהוֹת .

שֶׁלֶשׁ אֲכֹרֶת • שֶׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית • אֶחָד
 אֱלֹהִינוּ שֶׁבְשָׁמִים וּבָאָרֶץ :
 שֶׁלֶשׁ עָשָׂר מֵי יוֹדֵעַ • שֶׁלֶשׁ עָשָׂר אֲנֵי
 יוֹדֵעַ • שֶׁלֶשׁ עָשָׂר מִדְבֵּרָא • שֶׁנִים עָשָׂר
 שְׁבָטִיא • אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִיא • עָשָׂרָה דְבָרִיא •
 תְּשָׁעָה יְרֵחִי לִידָה • שְׁמוֹנָה יָמִי מִילָה • שְׁבָעָה
 יָמִי שְׁבָתָא • שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה • חֲמִשָּׁה
 חֲמִשִּׁי תּוֹרָה • אֶרְבַּע אַמְהוֹת • שֶׁלֶשׁ אֲכֹתָת
 שֶׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית : אֶחָד אֱלֹהִינוּ שֶׁבְשָׁמִים
 וּבָאָרֶץ :

חר גְּרִיאָה חַר גְּרִיאָה רָוּן אָבָא בְּתָרִי
וּזְוּיִ, חַר גְּרִיאָה חַר גְּרִיאָה:

וְאַתָּה שְׁוֹנְגָרָה, וְאָכַל לְגְרִיאָה, רָוּן
אָבָא בְּתָרִי וּזְוּיִ, חַר גְּרִיאָה חַר גְּרִיאָה:

וְאַתָּה כְּלָבָא, רָנְשָׁה לְשְׁוֹנְגָרָה, דָאָכַל
לְגְרִיאָה, רָוּן אָבָא בְּתָרִי וּזְוּיִ, חַר גְּרִיאָה
חַר גְּרִיאָה:

וְאַתָּה חֹטְרִיאָה, וְהַכֶּה לְכָלְבָא, רָנְשָׁה
לְשְׁוֹנְגָרָה, דָאָכַל לְגְרִיאָה, רָוּן אָבָא
בְּתָרִי וּזְוּיִ, חַר גְּרִיאָה חַר גְּרִיאָה:

וְאַתָּה נֹרָא, וְשָׁרֶף לְחֹוטְרָא, דְהַכֶּה
לְכָלְבָא, רָנְשָׁה לְשְׁוֹנְגָרָה, דָאָכַל לְגְרִיאָה,
רָוּן אָבָא בְּתָרִי וּזְוּיִ, חַר גְּרִיאָה, חַר
גְּרִיאָה:

וְאַתָּה מֵאָה, וְכָבֵד לְנוֹרָא, דְשָׁרֶף
לְחֹוטְרָא, דְהַכֶּה לְכָלְבָא, רָנְשָׁה לְשְׁוֹנְגָרָה,
רָוּן אָבָא בְּתָרִי וּזְוּיִ, חַר גְּרִיאָה:

One only kid,¹ one only kid, which my father bought for two zuzim;² one only kid, one only kid.

And a cat³ came and devoured⁴ the kid, which my father bought of two zuzim; one only kid, one only kid.

And a dog⁵ came and bit the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim, one only kid, one only kid.

Then a staff⁶ came and smote the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then a fire⁷ came, and burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid; one only kid.

¹ This poem is generally regarded as a parable, descriptive of incidents in the history of the Jewish nation, with some reference to prophecies yet unfulfilled. More than one interpretation has been given to it, substantially differing from each other: the most popular is the one herein adopted.

² Referring to Israel, „the one peculiar people upon earth,“ which God „purchased“ (Ex. xy, 16) for himself by means of the two precious tablets of the law.

³ The cat refers to Babylon, whose symbol in Daniel’s vision (Dan. xii. 4) is a lion, but which the author rejects as unsuited to the parable, substituting the domestic member of the same family.

⁴ „Devoured the kid“ descriptive of the Babylonian captivity, which swallowed up Jewish nationality, A. M. 3388.

⁵ The dog refers to Persia by whose power Babylon was overthrown, A. M. 3390.

⁶ The staff refers to Greece which put an end to Persian domination, A. M. 3442.

⁷ The fire refers to Rome, which spread devastation throughout the east by the extent of its conquests, and which put an end to the Grecian empire, A. M. 3592, which Perseus was defeated at the battle of Pydna.

האכל לגריא, הובן אבא בתרי זויזי
חר גרייא חר גרייא:

ואתא תורה, ושותא למיא, דכבה
לנרא, דשרף לחוטרא, דהבה לביקנא,
דנשך לשונרא, האכל לגריא, הובן
אבא בתרי זויזי, חר גרייא חר גרייא:

ואתא השוחט, ושות ל תורה, דשתא
למיא, דכבה לנרא, דשרף לחוטרא,
דהבה לבלבא, דנשך לשונרא, האכל
לגריא, הובן אבא בתרי זויזי, חר גרייא
חר גרייא:

ואתא מלאך המורה, ושות לשוחט,
דשות ל תורה, דשתא למיא, דכבה
לנרא, דשרף לחוטרא, דהבה לבלבא,
דנשך לשונרא, האכל לגריא, הובן
אבא בתרי זויזי, חר גרייא חר גרייא:

Then water¹ came, and extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid!

Then the ox² came, and drank the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim! one only kid, one only kid.

Then the slaughterers³ came, and slaughtered the ox, which had drunk the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then the angel of death⁴ came, and slew the slaughterer, who had slaughtered the ox, which had drunk the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid; one only kid.

¹ The water refers to the Turks, descendants of Ismael, by whom the Holy Lord was wrested from the possession of Rome, A. M. 4398.

² The ox refers to Edom, by which term the European nations are designated. These will, in the latter days, go up against the Holy Land and wrest it from the possession of the descendants of Ismael. (See Abarbanel on Ezek. XXXIX.)

³ The slaughterer refers to the fearful war which will then succeed; when the confederated armies of Gog and magog, Persia, Cush, and Pul will come up "like the tempest," to drive the sons of Edom from Palestine (Ibid.)

⁴ The angel of death refers to the pestilence which shall then occur, and in which all the enemies of Israel shall perish.

וְאַתָּא תִּקְרֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְשַׁחַט לְמַלְאָךְ
 הַמְּמוֹת, דְּשַׁחַט לְשׁוֹחֵט, דְּשַׁחַט לְתֹורָא,
 רְשַׁתָּא לְמַיִּיאָה, רְכַבָּה כְּנֹרָא, רְשַׁרְפָּה
 לְחוֹטָרָא, רְהַכָּה לְכַרְבָּא, רְגַשָּׁה לְשֹׁגָּרָא,
 רְאַכְּיָלְגָּרָא, רְזָבָן אַבָּא בְּתָרִי זְזִי, חַדְּ
גָּרִיא חַדְּגָּרִיא:

Then came the Most holy,¹ blessed be He, and slew the angel of death, who had slain the slaughterer, who, had slaughtered the ox, which had drunk the water, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim! one only kid, one only kid.

¹ The establishment of God's kingdom upon earth, when Israel shall be restored under the rule of Messiah the son of David.

Presented to
The Library
of the
University of Toronto
by
Bertram H. Davis
from the books of
the late Lionel Davis, K.C.

3 1761 08713560 4